Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. ◉ № 23 (7. 112) ◉ 1990 йил 27 январь, шанба ◉ Баҳоси 3 тийин

Тонгги газеталарда

◆ Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида кенгаш бўлди. Унда ўзбекистонлик жангчиларнинг армияда хизмат қилиш, ёшларни ана шу хизматга тайёрлаш масалалари қараб чиқилди.

◆ Қизил Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округининг XXVI комсомол конференциясида ҳозир армия комсомолини ҳаяжонга солиб турган кўпдан-кўп муаммолар хусусида батафсил гаплашиб олинди. Бу анжуман 26 январь куни Тошкентда бўлиб ўтди.

◆ Кеча Тошкентда XXV Тошкент вилоят комсомол конференцияси ўз ишини бошлади. Унда вилоят комсомол комитетининг комсомолда қайта қуришни янада чуқурлаштириш тўғрисидаги ҳисоботи муҳокама этилмоқда.

◆ 26 январь куни Тошкентда Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлиги коллегиясининг кенгайтирилган мажлиси бўлди. Унда Ўзбекистон ССР Прокуратураси, республика адлия министрлиги, олий суди масъул ходимлари қатнашдилар.

◆ Шунингдек, жумҳуриятимиз, мамлакатимиз ва чет эл ҳаётига оид хабарлар, мақолалар босилган.

Партия турмуши: қайта қуриш қирралари

ЯНГИ ЙЎЛЛАРНИ ИЗЛАБ

Тошкент область партия ташкилотининг делегацияси яқинда Москвадан қайтиб келди. Делегация КПСС Марказий Комитетида бўлган кенгашда қатнашди. Унда партияга қабул қилиш юзасидан тажриба ўтказилиши, КПСС-нинг бўлажак съездига тайёргарлик билан боғлиқ масалалар муҳокама қилинган эди. Делегация аъзолари орасида «Миконд» заводи партия комитетининг секретари А. А. Аъзамхўжаев бор эди.

Унинг делегацияга киритилиши тасодифий бўлгани йўқ. Корхона партия ташкилоти КПСС XXVIII съездига фаол ҳозирланмоқда. Бу ерда ҳар бир коммунистнинг, партиясизнинг сиёсий фаоллигини ошириш юзасидан кўп ишлар қилинди. Бунда партия комитетининг олиб бораётган ишлари салмоқлидир.

ЎзТАГ мухбири завод партия комитетининг секретари А. А. Аъзамхўжаев билан суҳбатлашди:

— Алишер Анварович, сиз область партия комитетининг икки масъул ходими бўлган делегация составида борлигингиздан ажаблангандирсиз?

— Биз турли идораларга партия съездига тайёргарлик юзасидан завод коммунистлари ишлаб чиққан кўп таклифларни юборган эдик. Эҳтимол, ана шу нарса ўз ишини қилгандир. Лекин бир нарсани аниқ айтишим мумкин: кенгашда қатнашганлигим сабабли савиям анча кенгайди, бугун партия ва жамиятда рўй бераётган жараёнларни чуқур тушундим.

Кенгашда турли даражадаги партия ходимлари, КПСС сафларига қабул қилиш юзасидан тажрибалар ўтказилаётган областлардан келган оддий коммунистлар қатнашдилар. Мамлакатимизнинг КПСС Марказий Комитети қарорида белгилаб берилган 9 та регионидан ташқари унга Москва, Украинадаги олтита район ҳам қўшилди. Шунингдек бошқа масалалар, жумладан КПСС уставидаги ўзгаришлар қараб чиқилди. Жуда ошкора ва амалий суҳбат бўлди. Олий даражадаги партиявий маъмурлар тўғрисида юзага келган одатдаги андозалар бутунлай бекорга чиқарилди. Бизни диққат билан тинглашди, баҳслашдик, маслаҳатлашдик. Кўпчилик бўлиб янада тўғрироқ ечимларни изладик.

— Сизда, афтидан, гапиришга арзийдиган муаммолар бўлганга ўхшайди?

— Албатта, пойтахтга қуп-қуруқ қўл билан борганим йўқ. Ўтган йили: «очиқчасига гаплашайлик: бугун партия қандай бўлиши керак?» деган кун тартиби билан очиқ партия мажлиси ўтказган эдик. Мажлисга жуда зўр ва атрофлича тайёрлангандик. Бизга бир нарса: одамларнинг ошкоралиги, уларнинг партия, қайта қуриш тўғрисида бировнинг турткисисиз, қандайдир муайян фикрни тиқиштирмасдан, баралла айтган эзгу фикрлари керак эди. Ўйлайманки, биз ана шу нарсага эришдик. Натижада КПСС Уставига киритиладиган ўзгаришлар, партия XXVIII съездига делегатлар сайлашнинг йўл-йўриқларига оид туркум таклифлар ишлаб чиқилди. Тошкент шаҳрининг барча ташкилотларига Ўзбекистон Компартияси ва КПССнинг навбатдаги съездларига тайёргарлик кўришда фаол қатнашишларини сўраб мурожаат этдик.

Партияга қабул қилиш борасидаги тажрибага келганда, мен буни партиямиз асоси — бошланғич партия ташкилотлари мустақиллигини ошириш йўлида ташланган дастлабки қадам деб ҳисоблайман. Демак, КПССнинг обрўси ошади. Бу ҳозирги шароитда жуда муҳим ва мураккаб жараёндир. Ўтган йили бизда 14 киши партия сафидан чиқди: баъзилар ўз аризаларига кўра, баъзилар партия аъзоси номига тўғри келмайдиган хатти-ҳаракатлари учун партия билетларини топширдилар. Янгича тажриба шароитида 5 кишини партияга қабул қилдик. Уларнинг ҳаммасиға коллективимиз ишонч йўлланмаси берди. Умуман одамларнинг коммунистга, партия ташкилотига ишончи энг муҳим нарсадир.

— Бунга қандай эришиш мумкин?

— Очиқчасига ишлаб, кенг ошкораликка амал қилган ҳолда. Ҳар бир киши партия комитети ундан нарида — эшиклар орқасида эмаслигини, балки ёнма-ён турганлигини ҳис этиши, ўз кўзи билан кўриши, бунга ишонч ҳосил қилиши керак. Биз энг аввало партия аъзоларининг аҳиллигига, бирлашишига эътибор бердик. Ҳар бир киши билан суҳбат ўтказяпмиз, етти юз нафар КПСС аъзоси ҳар бирининг етилган у ёки бу масала юзасидан аниқ фикрини билишга интиляпмиз. Ҳозир Собир Раҳимов районида истиқомат қилаётган коммунистлар — микондчиларнинг сайловолди кампаниясида фаол иштирок этишларига ҳаракат қиляпмиз. Улар маҳаллий Совет депутатлигига номзод қилиб кўрсатилган ҳар бир кишининг тарғиботчисига айландилар.

Ёки бошқа бир мисолни олайлик. Шу кунларда партия ташкилотимизнинг икки аъзоси — созловчи-слесарь А. Голуб билан катта мастер А. Иванишченко КПСС сафидан чиқиш тўғрисида ариза беришди. Уларни Озарбайжон ва Арманистондаги воқеалар, юзлаб одамларнинг бошига тушган кулфат, халқлар ўртасидаги адоват қаттиқ қайғуга солган эди. Улар: экстремистларга нисбатан нима сабабдан қаттиқ чора кўрилмаяпти? — деб сўрашганди. Энди нима қилиш керак? Улар билан узоқ суҳбатлашдик, вазиятни тушунтиришга ҳаракат қилдик. Арман ва озарбайжон халқининг дарду аламлари ҳаммамизнинг дардимиз, ҳеч ким ҳеч қачон экстремистларга эргашмайди. Ўртоқларимиз ўзларининг бу ҳаракатлари тўғрисида яхшилаб ўйлаб кўришга ваъда қилишди, улар тўғри қарорга келишларига ишонаман.

Мана шундай мураккаб вазиятларга ҳам тушиб қолмоқдамиз. Аввалига норасмий ташкилотлар билан ишлаш жуда оғир бўлди. Уларга қаттиқроқ гапира олмайсан, буйруқ ҳам беролмайсан. Улар ўзи нимани хоҳлаётганликларини аниқламоқчи бўлдик. Улар фақат бир нарсани — ҳамма соҳада ҳақиқат бўлишини исташарди. Биз уларни қўллаб-қувватладик, «Мулоқот» клубини ташкил этдик. Ҳозир у ерда 160 га яқин киши жам бўлган. Машғулотларда исталган мавзуда ошкора суҳбат бўлади, «Огонёк» журнали, «Московские новости» газеталари, бошқа оммавий нашрлар саҳифаларида эълон қилинган ўткир мақолаларни муҳокама қилишларини сўраймиз, мамлакатимизнинг оловли нуқталарида суратга олинган видеофильмларни кўришга таклиф этамиз. Одамлар улардан ҳеч нарсани яширмаётганимизни кўриб, партия комитетига кела бошладилар. Заводимиздаги норасмий ташкилотлар тарқаб кетди. Бунинг устига «гажир»ларнинг баъзилари партияга кириш тўғрисида ариза беришни ўйлашмоқда. Хўш, улар партияга нега киришмасин? Зотан, ўтказилаётган тажриба янги йўлларни излаш эмасми? КПСС Марказий Комитетида бўлган кенгашда ана шундай йўлларни ҳамма бир ёқадан бош чиқариб биргаликда излаши керак, деган фикр янада қарор топди.

Меҳнатидан дўстлари мамнун

Ҳалол ва виждонан меҳнат қилиб, ўз коллективлари ҳурмат-эътиборини қозонаётган кишиларни СССР 50 йиллиги номидаги «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасида кўплаб учратиш мумкин.

Рақамли программа билан бошқариладиган дастгоҳлар оператори Е. Борисов ана шулардан бири. У ўз ишининг моҳир билимдони ҳисобланади.

Кенг истеъмол моллари ишлаб чиқариш цехида ҳам иш қайноқ. Бу ерда юздан зиёд хилдаги кенг истеъмол буюмлари тайёрланмоқда. Бунга муносиб ҳисса қўшаётган Ю. Мизгин ва Г. Аванесянларнинг меҳнатидан коллектив мамнун.

Р. Шарипов суратлари.

СЎЗ—САЙЛОВЧИЛАРГА

18 февраль—Ўзбекистон ССР халқ депутатлиги ва маҳаллий Советлари депутатлигига сайловлар куни

◉ Шу рубрика остида бериладиган материаллар оқими тобора кўпаймоқда. Оқшомхонлар сайловлар арафасида янги сайланадиган депутатларга талаб ва истакларини баён этишяпти, ҳаётий камчиликлар ҳақида ёзишяпти. Бугун ана шу мактублардан бир туркумини газетхонлар эътиборига ҳавола этаётирмиз.

— Депутатликка даъвогар киши ҳар томонлама баркамол бўлмоғи — жамият манфаатини ўз манфаатидан юқори қўя билиши керак, — дейди С. Алиев. — Ана шундай кишилар депутатликка номзод қилиб кўрсатилса айни муддао бўлади. Шуни ҳисобга олиб 1-трамвай депоси коллективи коммунист Ҳуснитдин Саъдиевич Маҳкамовни Ленин райони 105-сайлов округидан Тошкент шаҳар Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатди. Чунки Ҳ. Маҳкамов оддий мастерликдан депо директори вазифасигача кўтарилган заҳматкаш инсон. Қарийб 10 йилдирки, у депо ишчилари орасида.

Бу давр мобайнида депо территорияси асфальтланди, цехлар ремонт қилинди. Корхона ҳовлисида гулзор барпо этилиб, кўргазмали тахталарга Улуғ Ватан уруши ва меҳнат ветеранларининг суратлари осиб қўйиладиган бўлди. Цех ва участкалар стендлар билан жиҳозланди, мотор, электр жиҳозлари ремонти участкаларида ишлар юришиб кетди. Ишчилар маошининг йилдан-йилга ортиб бориши натижасида меҳнатга бўлган қизиқиш ортди ва самарадорлик ўсди. Спорт-соғломлаштириш комплекси ишга тушди, ҳайдовчиларда касб формаси тикланди. Ётоқхоналар трамвайчиларнинг дидига мос ремонт қилиниб, дам олиш зонасида ободончилик ишлари олиб борилди. Ҳозирги вақтда бош механика хонасини кенгайтириш планлаштирилмоқда.

Коммунист Ҳ. Маҳкамов халқ хизматига доим тайёр. Унинг программаси халқ истак-хоҳишидан келиб чиқиши билан ажралиб туради. Жумладан, унда уй-жой, экология муаммолари кўтарилган, озиқ-овқат маҳсулотлари етиштириш, жамоат транспорти ишини янада яхшилаш масалалари баён этилган.

К. Хонтўраев ўз мактубини шундай бошлайди: Касбим қурувчи. 20 йилдан бери Тошкент қурилишларида ишлайман. Бизнинг 11-«Висотстрой» трестимизнинг ўзи ўтган йиллар давомида хазилакам турар жой бинолари, маданий-маиший объектларни қурмади. Лекин бу қурилишлар ҳам тобора ўсиб бораётган шаҳар аҳолиси талабини қондира олмаяпти. Мана шунинг ўзи ҳам қурувчилар олдига катта масъулият қўйилганлигини исботлаб турибди. Бу борада албатта бизга биринчи галда депутатлар ёрдам бериши керак. Улар аввало ўзларига қарашли кварталларда қурилишнинг ривожи ва истиқболини кўзловчи реал планларни ўртага ташлашлари лозим. Ахир уларнинг вазифаси фақатгина бирон-бир кишига квартира олиб бериш билан чегараланиб қолмай, умумқурилиш муаммоларини ҳал этиш устида ҳам бош қотиришдан иборат бўлмоғи керакда.

Қурувчи халқини қийнайдиган нарса материал етишмаслигидир. Агар шу муаммо бўлмаса ҳар бир қурувчи ҳозиргига нисбатан кўпроқ ҳажмдаги ишларни бажарарди. Ҳатто қурилиш материаллари объектга вақтида келмаганлиги сабабли ҳафталаб кунларимиз бекор ўтадиган вақтлар бўлган. Ана шундай дамларда бирон депутатни биздан хабар олганини, ўлда-жўлда ишларимизни йўлга қўйишда ёрдам берганини билмаймиз. Узоққа бориб ўтиришнинг ҳожати йўқ. Ҳатто бундай ўзбошимчаликлар билан ўз орамиздан сайланган депутатлар ҳам қизиқишмайди.

Гапнинг индаллоси шуки, бўлажак депутатлар сайловдан ўтиб олгач, қурувчилар ҳаёти билан ҳам қизиқишса, уларнинг дилидаги сўзлари ва дардларини эътибор билан тинглашса, халқнинг ишончли вакили сифатида қурилиш муаммоларини катта минбарларда кўтариб чиқишса деймиз.

◉

— Мен Октябрь районидаги Ҳувайдо кўчасида яшайман. Шахсий пенсионерман, — деб ёзибди ўз хатида М. Абдураҳмонов — Давлатдан белгиланган нафақа пулимни ой сари олиб турибман. Бунинг учун раҳмат. Лекин телефон масаласида қийналдим. Очиғи, 17 йилдан бери уйимизга телефон тушира олмаймиз. Ҳар гал Октябрь район телефон алоқаси станциясига борсам «навбатингиз келмади», «бўш номер йўқ» деган сўзларни эшитаман. Наҳотки, ахир 17 йилдан бери навбатим келмаса? Ариза берганига йил ўтмай, уйига телефон тушираётганларга номер қаердан топиляпти экан? Наҳотки, биз сайлаган депутатларимиз бу ўзбошимчаликлардан бехабар бўлишса?..

Мазкур материалларни чоп этишга тайёрлаётганимизда редакциямизга бир нуроний киши кириб келди.

— Мен Октябрь районидаги Қорасарой кўчасида тураман. Отим Нормурод, фамилиям Эсонов, — дея у ўзини таништирди.

— Хизмат отахон, — сўраймиз ундан.

— «Сўз—сайловчиларга» деган рубрика очиб хайрли иш қилибсизлар. Одамлар дилидаги гапларни ёзишяпти. Лекин уларни ўқиб туриб баъзан ҳайрон қоламан. Мактуб авторлари фақат ўз манфаатларини ўйлаб ёзишади, ўзлари бажара олмаган ишни кимлардандир бажариб беришни талаб қилишади, буйруқ беришади. Албатта бу ўринда уларга редакциянинг ва депутатнинг ёрдами керакдир. Буни инкор этмайман. Лекин мен кўпроқ хатларда умумжамоат манфаатига дахлдор, кенг масштабдаги ишлар кўтариб чиқилишини хоҳлардим.

Биласизми, ҳозир халқни тўлқинлантириб турган муаммолар жуда кўп. Масалан, атроф-муҳит муҳофазаси, озиқ-овқат программаси, уй-жой, таъминот масалалари, эҳ-ҳе, яна уларни қанча давом эттириш мумкин. Мана бу масалаларнинг ҳар бири долзарблиги билан диққат-эътиборни ўзига тортади. Ахир уларни биз кўтармасак ким кўтаради.

Бизда ҳашар деган яхши анъана бор. Негадир кейинги вақтларда у биздан анча узоқлашиб кетяпти. Демоқчиманки, наҳот маҳаллани ободонлаштириш ёки кимлар томонидан пайдо қилинган ахлатхонани тозалаш учун қайлар-гадир мурожаат этиб югургандан кўра ҳашар уюштирилса бўлмайдими? Ахир маҳаллада истиқомат қилаётган аҳоли икки соат вақтини берса қанча ишни бажариб ташлаш мумкинку?

Қайта қуришни ҳар ким ўзидан бошлаши керак, деган сўзда катта маъно бор. Арзимаган ишга ота гўри қозихона қилмай уни жамоат йўли билан ҳал этсак, йирик муаммолар ҳақида бонг урсак мақсадга мувофиқ бўларди.

Отахоннинг дил сўзлари бизга маъқул бўлди. Оқшомхонларимиз ҳам бундан тегишли хулоса чиқариб, янги рубрикамиз остида берилаётган хат-хабарлар салмоғини янада оширишда бизга ёрдам берадилар деган умиддамиз.

М. КОМИЛЖОНОВ.

Тошкент шаҳар агросаноат бирлашмасининг таъсис конференциясидан

ҲОСИЛНИ ТЎЛАЛИГИЧА ИСТЕЪМОЛЧИГА ЕТКАЗИБ БЕРАЙЛИК

● ТОШКЕНТ шаҳар агросаноат бирлашмасининг таъсис конференциясига улгуржи-чакана мева-сабзавот комбинатининг ходимларигина эмас, балки колхоз ва совхозларнинг вакиллари ҳам келишди. Республика пойтахти аҳолисини мева-сабзавот маҳсулотлари билан қандай қилиб тўлароқ таъминлаш, ҳосилни етиштиришгина эмас, балки уни сақлаш, бир сўз билан айтганда, «ишлаб чиқариш — тайёрлаш — сотиш» занжиридаги ишларни узилишсиз йўлга қўйиш тўғрисидаги масалани муҳокама этиш вазифаси турарди.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети раисининг биринчи ўринбосари, Тошкент шаҳар агросаноат бирлашмасининг раиси С. Т. Тошқулов ўз сўзида шуни таъкидладики, қишлоқдаги қайта қуриш ўзининг дастлабки самараларини беряпти. Хўжалик ҳисобининг жорий этилиши ва ижара муносабатлари Тошкент области хўжаликларига 600 минг тоннадан зиёдроқ сабзавот, 50 минг тоннадан ортиқроқ полиз маҳсулотлари йиғиштириб олиш, гўшт ва сут топширишни яхшилаш имконини берди. Бироқ, Тошкентга етиштирилган сабзавот маҳсулотларининг учдан бир қисмигина етказиб берилмоқда, қолган маҳсулотлар эса республика ташқарисига жўнатилмоқда. Эртаки сабзавотлардан эса бугунги кунда асосан карам ва пиёзгина етиштириляпти, холос. Помидор, сабзи сингари экинлар эса кам экилмоқда. Бунинг сабаби шундаки, қишлоқ аҳли уларнинг харид нархлари пастлиги туфайли етиштиришдан манфаатдор эмаслар.

Бугунги кундаги талаб шуки, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини йиғиштириб олишда шундай иш маданиятига эришиш лозимки, фақат ялпи ҳосил бўйича планларни бажаришгина эмас, балки экинларнинг турлари бўйича ҳам планларни адо этиш ва ҳосилни тўлалигича истеъмолчиларга етказиб беришга эришиш зарур.

Конференцияда иссиқхоналарда маҳсулотлар етиштиришга янада фаолроқ ўтиш таклифи киритилди. Бу иш тўғри ташкил этилса, аҳолининг эҳтиёжларини тўлароқ қондириш имконияти туғилади.

Тошкентнинг саноат корхоналарини Тошкент областининг хўжаликларига биркитишни бир ой муддат ичида ишлаб чиқиш таклиф этилди. Бунда саноат корхоналари водопроводлар ўтказиш, телефонлаштириш, йўлларни асфальтлаш, иссиқхоналарни реконструкция қилиш ва қуриш, техника билан таъминлашда ёрдам кўрсатишлари керак. Қишлоқ аҳли эса ўз навбатида шаҳарга етиштирилган сабзавот маҳсулотларини, картошка ва меваларни етказиб бериш ишини яхшилаши лозим.

Таъсис конференциясида Тошкент шаҳар агросаноат бирлашмасининг устави тасдиқланди, кенгаш аъзолари ва коллегия аъзолари сайланди.

Таъсис конференциясида Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари С. М. Мамарасулов нутқ сўзлади. Конференция ишида Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари А. И. Фозилбеков, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси Ш. Р. Шоабдураҳимов иштирок этдилар.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ўзбек совет адабиётини ривожлантиришдаги хизматлари ва актив ижтимоий фаолияти учун қуйидагиларга **«Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби»** фахрий унвонини берди:

Иброҳимов Абдуқаҳҳор Абдусаматович — ёзувчи-драматург

Рашидов Маҳмуд — қўшиқчи шоир, ёзувчи.

* * *

Кўп йил самарали ишлаганлиги, ноёб технологик ускунани ишга тушириш-созлаш ва ўзлаштириш ишларига омилкорлик билан раҳбарлик қилганлиги, халқ истеъмоли молларини ишлаб чиқаришни ташкил этишга шахсан ҳисса қўшганлиги учун «Совпластитал» Совет—Италия қўшма корхонаси бош инженерининг ўринбосари ўртоқ Георгий Алексеевич **Цепковскийга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган саноат ходими»** фахрий унвони берди.

* * *

Жумҳурият полиграфия саноатида кўп йил самарали ишлаганлиги, илғор технологияни жорий этишга катта ҳисса қўшганлиги ва ёш ишчиларга касб-маҳоратини ўргатишда фаол иштирок этганлиги учун Тошкент «Матбуот» полиграфия ишлаб чиқариш бирлашмаси офсет босма фабрикаси ретушчиси ўртоқ Ҳасан **Ҳайдаровга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган саноат ходими»** фахрий унвони берди.

* * *

Жумҳуриятда темир йўллар қуришда унумли ишлаганликлари, юксак ишлаб чиқариш кўрсаткичларига эришганликлари ва темир йўл қурилишига шахсий ҳисса қўшганликлари учун «Средазстроймеханизация» трести ташкилотларининг қуйидаги ходимларига **«Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган қурувчи»** фахрий унвони берди:

Еникеев Равил Юсупович — трест смета-шартнома бўлимининг бошлиғи

Колесник Франц Петрович — 18-механизациялашган колонна скрейпер машинисти, Тошкент шаҳри

Махметов Марат Мамедович — 18-механизациялашган колонна бульдозер машинисти, Тошкент шаҳри

Раҳимжонов Маҳаммадамин Ҳожиакбарович — трест план-иқтисод бўлимининг бошлиғи.

Янгиликлар — Воқеалар — Хушхабарлар

Кўкка талпинган «Семурғ»

◉ ШАҲРИМИЗ марказидаги 1 Май кўчасида «Союзвнешстройимпорт» билан тузилган шартномага биноан Ҳиндистоннинг «Тата» продяскетс лимитет» фирмаси 14 қаватли «Семурғ» меҳмонхонасини қурмоқда.

Меҳмонхона лойиҳаси «Тата» фирмаси ва «ТашЗНИИЭП» ҳамкорлигида яратилган.

Бино шаҳримиздаги бошқа меҳмонхоналардан ташқи кўринишининг гўзаллиги, унга ишлатиладиган замонавий қурилиш материаллари, дам олувчилар учун яратиладиган қулайликлари билан фарқ қилади. Шу йилнинг декабрь ойида фойдаланишга топшириладиган меҳмонхонада бугунги кунда 150 дан ортиқ ҳиндлар ишлашмоқда.

Чойхона-қаҳвахона

◉ Ленин ва София проспекти чорраҳаси яқинида пардозли ғиштдан қурилган бино қуриб битказилди. Бу ўзига хос чойхона-қаҳвахонани Тошкент районининг Карл Маркс номли колхози бунёд этди.

Бир қанча зиёфат заллари, қария ва ёшлар учун махсус хоналардан иборат бўлган бу умумий овқатланиш корхонасининг ички девор, устун ва шифтлари нақш ва ўймакорлик усулида ишланди.

Кабоб, сомса, ош ва бошқа миллий таомлар билан савдо қилинадиган бу чойхона-қаҳвахона дала меҳнаткашларининг азиз ҳамшаҳарларимизга ажойиб совғаси бўлади.

Этак тўла бола

● ҲАМШАҲАРЛАРИМИЗНИ ўтган йили Тошкент шаҳридаги туғруқхоналарда қанча кичкинтой дунёга келганлиги жуда қизиқтирса керак. Шаҳар соғлиқни сақлаш Бош бошқармасидан бизга маълум қилишларича 1989 йилда 45 минг чақалоқ дунёга келган. Фақат декабрь ойининг ўзида 3320 кичкинтой туғилган. Энг кўп туғилиш Собир Раҳимов ва Октябрь районларида бўлган.

Шу йилнинг январь ойининг икки ўн кунлигида шаҳримизда 1525 бола туғилди. Фақат Октябрь районидаги 1-туғруқхонада кечаги дам олиш кунининг ўзида йигирма фарзанд дунёга келди.

Фарзанд муборак азиз ота-оналар.

ТОШКЕНТ ЖУРНАЛИСТЛАР КОНФЕРЕНЦИЯСИ

КЕЧА Ўзбекистон Журналистлари уюшмаси Тошкент ташкилотининг VI ҳисобот-сайлов конференцияси бўлди. Конференцияда Ўзбекистон журналистлари уюшмаси Тошкент ташкилоти правлениеси раиси, «Тошкент ҳақиқати» газетаси муҳаррири Н. Н. Насимов маъруза қилди.

Жумҳуриятимиздаги энг йирик ушбу ташкилотнинг уч йиллик фаолиятига якун ясаркан, делегатлар қайта қуришни қўллаб-қувватлаш, ҳимоя қилиш, чуқурлаштириш, мамлакатимизни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштиришга ҳар томонлама ҳисса қўшиш, КПСС XXVII съезди, XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси, СССР Халқ депутатлари I ва II съездлари қарорларини ҳаётга татбиқ қилиш учун курашиш журналистларнинг граждaнлик ва профессионал бурчи, уларнинг бевосита хизмат вазифаси эканлигини таъкидлаб ўтдилар.

Конференцияда Ўзбекистон Журналистлар уюшмаси Тошкент ташкилоти правлениеси ва президиумининг янги таркиби сайланди. Биринчи ташкилий пленумда правление раиси қилиб «Тошкент ҳақиқати» газетаси муҳаррири Н. Н. Насимов, унинг ўринбосарлари қилиб — «Ташкентская правда» газетаси муҳаррири Н. Я. Ковалев ва «Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталари муҳаррири Э. М. Эрназаров, правление секретари қилиб — Э. Маликов сайландилар.

Конференция ишида Тошкент вилоят партия комитети котиби Ш. Н. Маҳмудова иштирок этди.

Ечимини кутаётган муаммолар

Яқиндаги олис қишлоқ

АЙНИ пишиқчилик кезлари эди. Эрталаб соат етти яримларда «Фарҳод» бозорига помидор сотгани кетган танишим «Запорожец»ини тириллатиб қайтиб келди.

— Намунча тез, — дедим мен, — нима, помидор шунақа чаққон эканми?

— Қаёқда! Танишим лаб бурди, — бозорда сотиш у ёқда турсин, оёқ қўйишга жой йўқ. Тарози ҳам қолмабди. Паттачилар молини йўлга қўйганларни ҳайдашаяпти. Ўтираманми сарғайиб. Қоқи қилиб ташлайман, қишда ейилар.

Бу гапдан ҳам кулдим, ҳам куйдим. Кулганимнинг боиси танишимнинг соддалиги бўлса, куйганим деҳқонларга осон эмаслигидан эди. Кейинчалик билсам, ростдан ҳам бозорлар саҳарлабоқ гавжум экан. Одамлар яшик-яшик помидору, коп-коп булғор қалампири, қоғоз қутилардаги олмаю узумларини сотолмай ётиб қоларканлар. «Фарҳод»дек кенгаётган бозор ҳам торлик қилиб қолибди. Ўзингиз биласиз, сабзавоту мева-чева тез бузилади. Бир кунда сотилмаса, эртасига уни оладиган харидорни топиш қийин.

Майли, бозор ўз номи билан бозор, унга маҳсулотини олиб борадиганлар кўп. Лекин вақтини қизғанадиган, иши тиғиз, баракасини берсин деб арзонроқ бўлса ҳам молини тезроқ, осонроқ топшириб кетишни истовчилар нима қилсин? Афсуски, бунга тайинли жавоб бериш қийин. Шуниси маълумки, деҳқон одам доим икки оёғини бир этикка тиқиб юради. Бундан олибсотарлар фойдаланиб қолишади. Соддагина деҳқон пешона тери тўкиб етиштирган молини савдогарга икки қўллаб топшириб кетади.

Ҳар бир қишлоқ районида тайёрлов идоралари борлиги ва улар томорқачилардан, деҳқонлардан пландан ташқари етиштирилган маҳсулотларни қабул қилиб олиши кўпчиликка маълум. Бироқ уларнинг ўзларига яраша талаблари ҳам бор. Ҳар ким ҳам чидаш беравермайди. Масалан, Калинин райони тайёрлов идораси аҳолидан 7 минг тонна сабзавот қабул қилган. Бу, унинг йиллик планининг 80 фоизидан ортиғини ташкил этади. Мазкур идора қабул қувватини бемалол ошириши мумкин. Бунинг учун аввало маҳсулот сифати ва таннархга қўйиладиган талабни бироз юмшатиш керак, токи у деҳқонга ҳам, давлатга ҳам фойдали бўлсин. Бундан ташқари сабзавотни деҳқон уйидан олиб кетишни йўлга қўйиш керак. Қолаверса, одамларда бу идора иши ҳақида етарли тушунча бўлмагани учун ҳам тайёрловчиларга мурожаат этмайдилар.

Хўп, томорқачи? Деҳқонларки пишиқчилик пайтида шундай қийналишар экан, колхоз-совхозлар ўз маҳсулотини нима қилсин? Афсуски, уларнинг аҳволини ҳам яхши деб бўлмайди. Бу айниқса, баҳорда карам топшириш пайтида сезилиб қолади. Яшик-яшик карам ортган машиналар темир йўл станциясига тинмай қатнайди. Шимол шаҳарлари билан тузилган шартномага асосан вагонларга юкланади. Бироқ иш ҳамма вақт осон кўчавермайди. Вагон йўқлиги ёки қайсидир бошқа сабаб билан буюртмачи олмаслиги оқибатида маҳсулот ортига қайтарилади, ҳатто молларга берилади.

Ўтган йил баҳорда бир қанча жойларда, жумладан Тошкент областида кўпгина эртанги экинларни совуқ уриб кетди. Экинлар кечроқ ривожланди. Бу орада республикамизнинг бошқа областларидаги ҳосил пишиб етилди. Натижада маҳсулот топширишда қийинчилик вужудга келди. Шундай кунларнинг бирида нима қилишини билмаган деҳқонлардан бир группаси ҳатто тўппа-тўғри район партия комитетига ёрдам сўраб келдилар. Хўжалик раҳбарларининг ҳай-ҳайлашига қарамай юракларидаги гапни тўкиб солдилар: бу қандоқ гапки, йил—ўн икки ой тер тўкиб ишласак-да ҳосилни топшира олмасак? Бунақада маҳсулот нима бўлади, тирикчилигимиз-чи?

Деҳқонларни ҳам тушуниш керак. Ахир, улар пудрат асосида меҳнат қилишмоқда. Даромад эса иш натижасига қараб белгиланади. Хўжаликларда мураккаб об-ҳаво шароитига қарамай барча сабзавот экинларидан мўл ҳосил етиштирилди. Агарда иш янада пухтароқ ташкил этилганида, қабул қилишда мураккабликлар бўлмаганда бундан ҳам самаралироқ натижаларга эришилиши мумкин эди.

Ҳақиқатан ҳам қишлоқ хўжалигида ишнинг янгича ташкил этилиши, чунончи, пудрат усулини қўллаш деҳқонларда моддий манфаатдорликни кучайтирди. Улар эндиликда кун ўтса бўлдига ишлаш мумкин эмаслигини тушуна бошладилар.

Ҳосил етиштириш бошқа-ю уни топшириш бошқа. Буни Свердлов номли совхоз мисолида яққолроқ кўриш мумкин. Хўжалик деҳқонлари 1989 йилда давлатга 4 минг тоннадан зиёд сабзавот топширишга қарор қилишган эди. Кўрсаткич бундан юқори ҳам бўлиши мумкин эди. Афсуски, сабзавот дўкон пештахталарига етиб боришида тўсиқларга учради. Совхоз маъмурияти йил бошида бир неча савдо ташкилотлари билан тегишли шартномалар тузган эди. Лекин айрим савдо ташкилотлари бу шартномаларга негадир амал қилмадилар. Натижада даладан узилган ҳосилнинг бир қисми нобуд бўлди. Масалан, Сергели район сабзавотлар билан улгуржи савдо қилиш идораси кунига 10 тоннагача етказиб помидор-бодринг олиши керак эди. Лекин фақат 4—5 тоннага етказиб маҳсулот олди. Оқибатда хўжалик помидорни арзон баҳоларда қайта ишлашга берди.

Бундай аҳвол хўжалик раҳбарларининг деҳқонлар олдида субутини кетказиб қўйиши ҳам ҳеч гап эмас. Негаки, пудратчилар совхоз маъмурияти билан шартнома тузиб ишламоқдалар. Маҳсулотнинг қабул қилиб олинишини таъминлаш хўжалик маъмуриятининг вазифаси.

Кўриниб турибдики, гап яна ҳосилни оби-тобида керакли жойга топширилишига бориб тақаляпти. Колхоз-совхозлар хўжалик ҳисобига ўтаётган бир пайтда уларнинг ўзи нима учун бу муаммоларни ҳал этишга ҳаракат қилиб кўришмайди. Жуда бўлмаганда қайта ишлаш цехларини қуришса, шунинг ўзи ҳам маҳсулот нобудгарчилигининг олдини олади-ку.

Колхоз-совхозлар бу масалани ечишга анча йиллардан бери уриниб келишмоқда. Ҳатто чамаси, бундан 20 йил муқаддам Тошкент яқинидаги республика картошка, сабзавот ва полизчилик илмий-текшириш институтида сабзавотни қайта ишлаш цехи ишлай бошлаган эди. Ўшанда йилига атиги бир неча минг шартли банка сабзавот консерваси ишлаб чиқарувчи бу кичик цехни Тошкент областидаги барча хўжаликларга ибрат қилиб кўрсатишган эди. Кейинроқ бу тажриба бошқа колхоз-совхозларда ҳам қўлланила бошланди. Ўрта Осиё темир йўл бошқармасининг «Ўзгариш» совхозида ҳатто мева-сабзавот мурабболари тайёрланадиган цехлар ишлай бошлади. Йиллар ўтиб, мазкур цехлар барҳам топади. Негаки, ўрнатилган ускуна-ю жиҳозлар ниҳоятда жўн бўлгани учун тезда ишдан чиқди. Янгисини ҳамма вақт ҳам топиб бўлмасди. Қолаверса, техникани биладиганлар оз эди. Агарда ўша пайтларда анчагина замонавий асбоб-анжомларга эга бўлган шаҳар корхоналари бу борада қишлоққа тегишлича ёрдам берганларида, эҳтимол биз орадан шунча йиллар ўтиб ҳамон кам қувватли бундай цехларни ҳозир колхоз, ҳатто райониннинг ютуғи деб кўрсатиб юрмаган бўлардик.

Ана шуларни ўйлар экансиз, қишлоқ хўжалигига оид бўлган Бутуниттифоқ йиғилишларида баъзи нотиқлар шаҳар қишлоқ олдида қарздор деганлигининг боисини тушунгандек бўласиз. Ростдан ҳам қишлоқ ҳаёти шаҳарсиз, шаҳар ҳаёти эса қишлоқсиз ривожлана олмайди.

Тошкент районидаги Карл Маркс номли колхоз сабзавоткорларининг довруғи кўпчиликка маълум. Колхознинг Тошкент шаҳрида 3 та фирма-магазини бор. Йилига 5 миллион шартли банка маҳсулот ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган консерва заводи ишламоқда. Афсуски, бундай ибратли мисолларни кўплаб келтириб бўлмайди.

Қишлоқнинг шаҳарга арз-доди кўп экан, нима, колхоз-совхозлар оппоқми, дейишлари мумкин. Йўқ, оппоқ эмас. Хўжаликларнинг инсофли раҳбар ва деҳқонлари ўзларининг шаҳардаги мева-сабзавот дўконлари пештахталари арзимас бирор маҳсулотни ҳисобга олмаганда кўпинча ҳувиллаб ётганидан хижолат бўлишади. Бир пайтлар ҳар бир хўжаликка бир неча гектарлаб укропу, кашнич экиш буюрилганида бу ҳосил ер-кўкка сиғмай кетиб, дўконларда сўлиб ётганида бунга маъмурий буйруқбозликни сабаб қилиб кўрсатса бўларди. Энди-чи? Энди бизнингча, маҳсулот сифатига қараб нархини ўзгартириб туриш, пештахталарда ҳосил турлари тўлиқ бўлишига эришиш, қолаверса, бу ишга жиддий муносабат зарур. Хўжалик дўкони унинг маркасига айланиши керак.

Ҳозир Калинин районининг Тошкент шаҳрида 11 та дўкони бор. Булар йилига ўртача 3 минг —3 минг 500 тонна сабзавот сотади. Кўриниб турибдики, бу 2 миллион аҳолилик шаҳри азим учун юқ ҳам бўлмайди. Бир пайтлар «Даладан—магазинга» деган шиор бўлгучи эди. Унда маҳсулотнинг аҳолига оби-тобида етказилиши назарда тутиларди. Хўжаликларга тобора кўпроқ иқтисодий мустақиллик берилаётган экан, нима учун нафақат ўзларининг фирма-магазинлари, балки агар кучлари етса, шаҳардаги бошқа катта магазинлар, ҳатто ошхонаю ресторанлар билан ҳам шартнома асосида ишламаслик керак?

Яқинда ҳамкасб журналистлардан бири Калинин районидаги Калинин номли колхозда бўлди. Жўнаб кетиши олдидан таассуротларини сўраганимда, у: «Бу хўжаликда меҳнат манфаатдорлик асосида ташкил этилибди. Биз бундан хурсандмиз. Шу узум, помидор каби ноз-неъматларингиз шимолий районларингизга ҳам етиб бораётган бўлса керак?» деб сўради раисдан.

Биз жавоб айта олмадик. Ҳамкасбимиз ноз-неъматлар минглаб километрдаги шаҳар у ёқда турсин, Тошкент Ҳалқа йўлининг нариги томонидаги, хўжалик яқин турар жой массивига неча кунлаб етиб бора олмаётганини қаердан билсин?

Абдусаттор ҲАТАМОВ,

Ўзбекистон Журналистлар уюшмаси мукофотининг лауреати.

Шанба оқшомида

Ҳикмат—бир ҳовуч олтин

ЯХШИЛИК ОНАСИ

⊙ Яхши чаманзорга, ёмон тиканзорга бошлайди.

⊙ Яхшидан фазилат ўргансанг, ёмондан иллатни йўқотсанг — чин инсон бўласан.

⊙ Ширин сўз — жон, аччиқ сўз — илон.

Ҳикоят. Ёшини яшаган кекса доно уйдагилари ва яқин кишиларига шундай васият қилибди:

— Мен вафот этгач, қабримни зиёрат қилгандан кўра, маърифат кишиларининг кўнглини олинг...

— Нега бундай деяпсиз, эй азиз ҳаким? — сўрашди ёнида турган одамлар.

Доно бундай жавоб қилди:

— Менинг жисмим қабрда бўлса ҳам, руҳим яхши одамларнинг қалбига дафн бўлади. Яхшиларни авайлаш дунё ободлиги ва зийнатини сақлаб қолиш эканини унутманглар.

Ҳикмат: яхшиликнинг онаси — меҳр-муҳаббат.

БАХТ МАНБАИ

⊙ Дунёни одамлар ақл-заковат ва ҳунар-меҳнатлари билан безайдилар.

⊙ Ҳаётни ширин деб билганлар завқли меҳнат ва дўстлик зийнати билан яшайдилар.

⊙ Ақл — инсон жисмининг гултожиси, ундан бутун авлодларга одоб ва ибрат олтин қасрларини яратиш мумкин.

⊙ Яхши умид-орзу — ақлнинг тухфаси.

⊙ Ақлни фойдали ишларга эҳсон этганларга бахт кулиб боқади.

⊙ Сабр-қаноатни ҳам бахт-саодат деб билинг.

⊙ Ақл қанча оз бўлса, манманлик одати шунча ўсаверади.

Абдураҳим УМАРОВ,
шифокор.

◆ ТОШДАГИ ГЎЗАЛ. (Чингиз Аҳмаровнинг «Алишер Навоий» метро станцияси деворига ишлаган сурати).

СЕН ЎЗИНГНИ СОҒИНГАНМИСАН?

Қалб чизгилари

Туғилганимдан оёқларим остига нур сочиб ёрита бошладинг йўлимни. Нимадир кутяпсан, шекилли мендан офтобим...

⊙

Кўз ўнгимда мени мақтов билан осмону-фалакка чиқазиб қўйдинг дўстим.
Бундан айраб кетолмасдим асло.
Чунки кетиб қолсам кетимдан
Нима деркансан ҳали одамларга...

⊙

Бу стол гапирмайди. Сен билмайдиган саволлар билан мурожаат этмайди.
Фақат унга ўтирсанг савлатли қилиб кўрсатади сени...

⊙

Сен нега мазах аралаш қаҳқаҳа ураяпсан. Мен адашганим учунми?

⊙

Ер шарини бағримга босай десам бўлмади.
Қулочларим калталик қилди.
Шундан шеъриятга дилдан сиғиндим.
Бир куни сатрлардан мунчоқ ясаб
Меҳр билан, муҳаббат билан
Қучишим керак уни, қучишим керак!..

⊙

Мени севмоғинг учун нима қилмоғим керак?
Фақат айтиб қўяй. Тиз чўкиб яшаган эмасман...

⊙

У бизга эҳсон инъом этгани учунми.
Нега гоҳ уни оёқ ости қиласан,
Гоҳ тупроққа сажда қиласан, одамзод?..

⊙

Бошқаларни-ку майли, ўзингни-ўзинг
Ҳеч соғинганмисан?..

⊙

Нега сен кўпчиликни эмас,
Биттаю-битта гўзал хонимнинг суратини қотириб чиздинг.
Тескарисини қилсанг яхши бўлмасмиди?..

⊙

Сенда илгари тўғри сўзлик, мардлик, ори́ят гуркираб турарди.
Фақат унда сен ёш эдинг.
Энди эса аксинча, ёшинг гуркираб
Турибди, улар йўқ!

⊙

Сен кириб келяпсан жоним,
Мен шошиб қоляпман ахир.
Ҳали мен ўйламаган ўйлар бўлиб, бирор жойда ҳам куйланмаган
Қўшиқлардай кираяпсан қалбимга менинг.
Наҳот титраяпман!
Энди лаззатми, азобми ўйлашим керак.
Сени куйлашим керак, сени!..

Давлатмурод САЪДУЛЛАЕВ.

Муаллима ўйлари

ИФФАТ ҲАМ ГЎЗАЛЛИК

ТАЛАБАЛАР шаҳарчасидаги озиқ-овқат дўконидан асал олмоқчи бўлдим:

— Ўғлим, навбатнинг кети сизмисиз? — сўрадим бошига телпак, эгнига бекасам тўн кийган ёшларнинг биридан.

— Оғзингизга қараб гапиринг хола, фаросатсиз экансиз, — деди у чимирилганча орқасига ўгирилиб.

— Мен қиз боламан, мана кўринг, кўринг!..— У шундай дея бош кийимини ечиб, қирқилган сочларини ёйиб кўрсатди.

Нима дейишимни билмай, ҳайрон бўлиб қолдим. Бир буханка нон олган қиз «фу-у, некультурний», деганча бедана юриш қилиб, ётоқхоналарнинг бирига кириб кетди. Унинг важоҳати ва кекса кишига муомаласидан дўкондагилар лол эдилар.

Кейинги вақтда ўзбек қизлари назаримда ўзларига ярашмайдиган тус беришаяпти. Юзини қизартириб бўяш, қовоқ остини чўтка билан кўм-кўк қилиш, ясама киприклар, бош бармоғи очиқ тешикчали қўлқоп, кўкрак қафаси кўриниб турувчи кўйлак кийиш, сочларни безаб жингалак қилдириш одат тусига кириб қолди. Нега улар ўз кўринишларига тўғаноқлар (кийиниш ва безаниш учун қанча вақт, сармоя кетишини айтмаса ҳам бўлади).

Бир неча йил давомида «афғон» йигитларимиз туфайли бошимиздан не қаро кунлар кечмади. Нима учун тинч замонда ёшлик даврини сураётган қизларнинг кўпчилиги бошдан-оёқ қора киядилар. Миллий одатимизга кўра хонадонда кулфатли ўлим бўлса шундай қилинарди-ку. Ота-оналар бу ҳақда фарзандларига тушунтирмай, бефарқ бўлаётганларига ҳайрон қоламан.

Мен қизларимизнинг латофатли, иффатли бўлишларини истардим. Табиий гўзалликка нима етсин! Бир пайтлар сочи сумбул, ҳайдар кокилли, чаманда гул дўппи остидаги сочи тақимига теккан, атлас либосли қизларни кўрганда қувончимиз ичимизга сиғмай: «Бахтли бўлгин, сени тарбия қилган ота-онангга балли», дердик. Энди-чи?..

Келинг, азизлар! Урф-одатимиз, замонамизга хос бўлайлик. Табиат ато этган ҳуснингизга ярашиқли либос, ақлу заковат ва иффатингизни кўрган одамлар ҳавас билан «раҳмат» дейишсин.

Шарифа ҚЎШОҚОВА,

Ўзбекистон ССР халқ маорифи аълочиси, меҳнат ветерани.

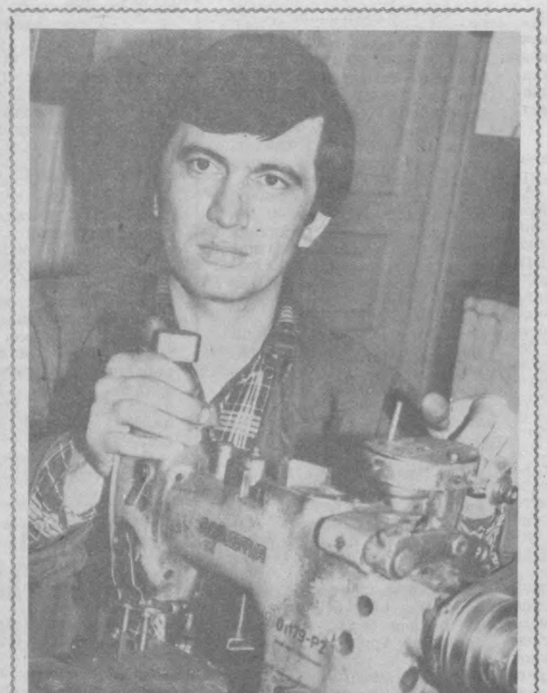

«Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасида қўли гул чеварлар турли маркадаги тикув машиналарида меҳнат қилишади. Бу машиналарнинг техник ҳолати эса ремонтчиларнинг иш фаолиятига боғлиқ. Комсомол аъзоси Юсуф Аҳмедов умумий ишга муносиб ҳисса қўшяпти. Ёш уста корхонада 8 йилдан бери меҳнат қилиб келяпти.

СУРАТДА: Ю. Аҳмедов.

Ҳ. Мирзакаримов сурати.

ҲАЙРАТОМУЗ ЛАВҲАЛАР

⊙ Дунёга келган гўдакнинг улғайиб, келажакда нималарга қодир бўлиши фақат унинг ўзигагина эмас, атрофидаги одамларга, ижтимоий муҳитга ҳам боғлиқ, албатта. Шундай экан, эътиборингизга ҳавола этилаётган қизиқарли ва ҳайратомуз лавҳаларни фойдали дея сиз, азиз оқшомхонлар диққатига ҳавола этдик.

⊙ Одатда дунёга келган бола 9—10—11 ойлик бўлганда гапира бошлайди. Югославияда чиқадиган «Борба» газетасининг маълумот беришича, Нови-сад шаҳрининг яқинидаги Бешке қишлоғида туғилган бола 6—7 ҳафталигидаёқ гапира бошлаган. Нови-сад клиникаси доктори Велисавлевич ва бошқа шифокорлар қизчанинг соғлиғи жуда яхшилигини, аммо бундай тасодифий ҳол табобат амалиётида ҳанузгача учрамаганлигини таъкидладилар.

⊙ Ким Унг исмли ўғил бола ўзининг жуда эрта ва тез ўсиши билан ҳаммани ҳайратга солди. У тўрт ойлик бўлганда бирданига 19 тишли, беш ойлигида гапирадиган ва хонада шахдам қадамлар билан эркин юрадиган бўлди. Етти ойлик бўлганда эса у ўқишни, ёзишни ва шахмат ўйнашни ўрганди. Ким Унг бир йил-у бир ойлик бўлганда инглиз ва немис тилларини ўрганишга киришди. Бир ярим яшарлигида у хитой, инглиз ва немис тилларида гапира бошлади. Бунинг устига Ким Унг шоир ҳам. Унинг «Юлдуз саволи» шеърлар китобчаси нашр этилган.

⊙ 1982 йилда икки ёшга тўлган Донна Грэнвуд — италиялик ягона чавандоз. Бу қизча шу ёшига қадар 56 пойгада қатнашиб, 8 совринни қўлга киритган. Доннанинг ота-онаси уни етти ҳафталигидаёқ отга миндирганликларини ва қизча ҳеч қандай қўрқувни ҳис этмаганлигини айтдилар.

⊙ Машҳур совет балеринаси Майя Плисецкая тўрт ёшлигида биринчи бор Дриго музикаси билан ижро этилган «Қизил шапкача» болалар спектаклини томоша қилди. Спектакль унга жуда ёқди. Кичкина Майя уйга қайтиб келгач, балетнинг бошидан охиригача — Қизил шапкача учун ҳам, бўри учун ҳам ва кампир учун ҳам ўйнади.

Русчадан
Нуриддин ОЧИЛОВ таржимаси.

Бу—қизиқ

Ноёб соат

ЯҚИНДА Женева шаҳрининг ким ошди бозорида жаҳонда энг қимматбаҳо ноёб соат сотилди.

Патек Филипп деган соатсоз уста 10 йил вақт сарфлаб «Калибер—89» маркали соат ихтиро этди. 1728 та турли қисмлардан йиғилган бу мураккаб механизмли соатдан яна 33 хил вазифаларда фойдаланиш мумкин. Америкалик бир бой уни тўрт ярим миллион швейцария франкига сотиб олди.

Қимматга тушган одат

ВЕЛЛИНГТОН шаҳрида яшовчи инженер Ян Уилтон пенсияга чиқиб, бекор ўтиришни хоҳламади-да, ўз уйи олдида майда техника асбоб-ускуналарини ремонт қиладиган устахона очди. Иш зерикарли ўтмаслиги учун у ўзича ҳуштак чалиб ўтирди. Бора-бора кучли товушда тўхтовсиз ҳуштак чаладиган бўлиб қолди.

Ҳуштак овози 100 метр атрофдаги одамларга халақит берадиган бўлди. Ҳуштак чалиш одатидан қутулмаган Ян Уилтонни одамлар судга беришди. Суд уни яна ҳуштак чалиб одамлар оромини бузса, 1200 доллар жарима солишга қарор қилди.

Собит ҒАФУРОВ.

Шанба фельетони

ЁЛҒОНЧИ РОБОТЛАР

ГАПНИНГ индаллосини айтганда, 1989 йил 1 декабрь куни уйимиздаги телефон жиринглади. Гўшагини кўтардим. Трубкадан «47-06-49 номерми?» деган овоз келди. «Ҳа» дедим. «Биз АТСдан текширяпмиз». Яхши деб гўшакни жойига қўйиб қўйдим.

Шу кундан бошлаб телефон «ўлди-қолди». Ва менинг саргузаштим бошланди. 7 декабрь куни «08» га қўнғироқ қилдим. У ердан Робот жавоб берди: «Буюртмангиз қабул қилинди, телефонингиз текширилади». Барибир ишламади. 9 декабрда яна «08»ни тердим. «Буюртмангиз бор. Бузилган жойларни тузатиш ишлари олиб борилмоқда», деди. Тузатиш ишлари олиб борилаётган бўлса, бугун-эрта тузалиб қолар, деб кутдим. Телефоним «жизиллаб» туришдан нарига ўтмади. 13 декабрда яна «08»га мурожаат қилдим. Бу гал роботвой ҳеч нарса бўлмагандек «Буюртма қабул қилинди, телефонингиз текширилади», деб жавоб қилди. Унга, илгариги шикоятларим натижаси нима бўлди, деб даъво қилиб бўлмаса.

Кунлар ўтаверди, мен 18, 27, 28, 29 декабрь кунлари ҳамда шу йилнинг 2 январь куни ҳам роботга қўнғироқ қилдим. Жавоб эса ўша, ўша! Янги йил арафасида уч марта (7, 9, 17 декабрь кунлари) 47-12-12 номерли АТС га ҳам қўнғироқ қилдим. Улар «08»га телефон қилинг» деб гаплашишни ҳам истамай трубкани қўйиб қўйишди.

Хуллас, 12 январь куни соат 9.30 да 47-АТСга — бошлиқ қабулига кирмоқчи бўлиб бордим. Не кўз билан кўрайки, ҳамма қиёмат шу ерда экан. Тор даҳлизга одам тиқилиб кетган. Бирига бақирган, сўкинган, ёқасидан тортиб улоқтириб ташлаган. Ё, алҳазар! Бир хотин қабулга кирувчиларни рўйхатга олмоқда. Мен 42-бўлиб ёзилдим. Ўша куни навбатга турганлар сони 74 тага чиқди. Ташқари дарвоза ёпилди.

Қабул шу даражада эътиборсизлик билан ўтмоқдаки, кўриб ёқа ушлайсиз. Тоқати тоқ бўлган одамлар тезроқ қабул қилишнинг иложи йўқмикин дейишади.

Шу алпозда қабул давом этади. 20—25 та одам киргач, қабул тугайди.

Ўзингиз қачон кирдингиз, ишингиз битдими деб сўрарсиз. Эрталаб тўққиз-у ўттизда борган бўлсам, соат 13.30 да бошлиқ билан гаплашишга муяссар бўлдим. Юқорида айтганимдек, расмиятчиликдан сўнг бошлиқ қабулхона котибаси Светага «0649» ни билиб беришни айтади. Фурсатдан фойдаланиб «08» га қўнғироқ қилганимни айтдим. Уни Светага такрорлади. Света «08» роботдан ҳеч қанақа буюртма олмаганлигини айтди. Ниҳоят:

— Телефонингиз узилган, 15 январь — душанба куни монтёр боради, — деди.

Ҳайрон бўлиб қолдим, исбот қилишга гувоҳим йўқ. Наҳотки, роботлар ёлғон гапирса, деган хаёл кечди. Бўлса бордир. Менга виждони бор инсон гапиряпти-ку, буюртма тушмаган, деб, балки роботнинг виждон деган мурвати бўшаб қолгандир. Балки яхшилаб бураб қўйиш вақти келгандир, деган хаёллар билан чиқиб кетдим. Қаранг, мен ишонган бошлиқ З. Салимовнинг гапи ҳам ёлғон чиқди. Бугун (27 январь) ҳали монтёр келгани йўқ.

Ҳайдар МУҲАММАД.

СССР Ёзувчилар уюшмасининг аъзоси, драматург.

Ҳар тўғрида

ПИЁЗ КУЙ «ТИНГЛАГАНДА»

ЯПОН мутахассисларининг фикрича, баъзи бир сабзавот ва кўкатлар Бах, Бетховен, Моцарт ва бошқа буюк бастакорларнинг асарларини яхши тинглашар экан. Фирмада тажриба учун етиштирилган айрим хил помидор, пиёз ва ошкўклар мусиқа садолари остида бошқа турдошларига қараганда тезроқ ўсиб, тезроқ етилганлар.

Мутахассисларнинг таъкидлашарича, мусиқа товушининг тебраниб туриши фотосинтез жараёнининг фаол ўтишига кўмаклашар экан.

Ғаффор СОБИРОВ.

Бир ғазал таҳлили

«...ОҲИМДИН ЖАҲОНГА ТУШДИ ЎТ»

Буюк ўзбек шоири Алишер Навоийнинг юракларни ўртайдиган ўтли ғазаллари жуда кўп. Уларни ўқиган ҳар бир китобхон ошиқнинг руҳий изтиробларидан зор қақшаб, қалбан ўртанади. Биз адабий даҳомизнинг сезгир ғазал шайдоларини куйдирадиган ва ёндирадиган шеърлари орасидан «тушти ўт» радифли ғазалини танладик ва унинг мазмуни билан ўртоқлашишга жазм этдик. Чунки бугун Алишер Навоий биз билан бўлиши, биз шоир ижодини яқиндан билишимиз, ўзлигимизни англаб етишни даҳо ижодидан бошлашимиз керак.

Лирик қаҳрамон ўқувчи диққатини бепоён алвон лолазорга тортар экан, уқтиради:

Лолазор эрмаски, оҳимдин
жаҳонга тушти ўт,
Йўқ шафақким, бир
қироқдин осмонға
тушти ўт.

Бу ястаниб ётган лолазор эмас, мен тортган оҳдан жаҳонни тутган ўт (олов)дир. Лолазорларга туташиб кетган кўкдаги шафақлар эмас, бир чеккасидан осмонга ҳам ўт туташиб кетган.

Одамлар ошиқ маҳбубаси ҳуснининг довруғини айтиб, унинг юзи эл уй-жойига ўт қўяди, яъни хонумонгадо қилади дейишаркан:

Дедилар: Эл хонумонин
ўртар ул рухсор ўти,
Бу сўз эшитгач, мени
бехонумонга тушти ўт.

Бу овозани эшитган ошиқ иқрор этади: «Бу гап мендай бехонумонга ўт қўйди»:

Оразингнинг ламъаси
куйдурди сабрим хайлини,
Барқи офат чоқилиб,
ул корвонга тушти ўт.

Мазмуни: Юзинг ёлқини сабрим хирмонини куйдириб юборди. Гўё офат чақини чақилдию, сабр карвонига ўт кетди.

Ўқларинг кўнглумга
тушгач, куйди ҳам кўз,
ҳам бадан,
Ким куяр ҳўлу қуруғ,
чун найситонға тушти ўт.

Маъшуқа нигоҳидан ошиқ кўнглига киприк ўқлари ёғилади. Шунинг учун ошиқ айтаяптики: «Ўқларинг кўнглимга тушгач: ҳам кўз, ҳам баданим куйди. Дарҳақиқат, қамишзорга ўт кетса — ҳўлу қуруғ баравар ёнади».

Байтда: «Қамишзорга ўт кетса ҳўлу қуруғ баравар ёнади» деган ибора ишлатилгани учун, таъбир санъатидан фойдаланилган ҳисобланади. Иккинчи мисрадаги ҳўл ва қуруғ сўзлари биринчи мисрадаги кўз ва баданга дахлдордир. Чунки ошиқнинг кўп кўз ёш тўкишидан кўзлари ҳамиша ҳўл, изтироблар исканжасида ўртанаверган вужуди эса — қуруқдир. Ўқувчиларнинг най — қамиш, найистон — қамишзор эканлигини билиб қўйганлари ҳам яхши.

Совуруб гулу хонумонинму
қуюн рангин экин,
Ё фалак бедодидин сарви
равонға тушти ўт?

Кўкка ўрлаган қип-қизил чанг-тўзон уюрмасини кўз олдингизга келтиринг: қуюн гулзорни барбод қилгани учун қип-қизилми? Ёки фалак зулмидан ҳаракатдаги сарв дарахтига ўт тушдимикан?

Устун бўлиб қип-қизил чарх ураётган қуюнни ва аъзойи-бадани оловда ловуллаб ёнаётган сарв дарахтини ёнма-ён тасаввур этинг. Ташбеҳ (ўхшатиш) нақадар ўринли!

Куйдум улдамки, юз
очдинг халқни куйдургали,
Элга ўт солдинг, вале
мен нотавонға тушти ўт.

Халқни куйдириш учун сен юз очган лаҳзада, мен куйиб ёндим. Сен одамларни куйдирмоқчи бўлдинг, аслида мен шўрлик куйиб кетдим.

Эй Навоий, билки оҳе
чекмишам беихтиёр,
Десаларким: «Бешаи
Мозандаронга тушти ўт!»

Эй Навоий, агар одамлар: «Мозандарон ўрмонига ўт тушди» десалар, билгинки, мен беихтиёр оҳ тортиб юборган бўламан.

Ғазалда такрорланиб келаётган «тушти ўт» радифи бу оловли ғазални ловуллатиб турган чўғдай поэтик усулдир. Байтма-байт кузатсак: жаҳонга ўт тушди, осмонга ўт тушди, ошиққа ўт тушди, сабр карвонига ўт тушди, қамишзорга ўт тушди, сарвга ўт тушди, Мозандарон ўрмонига ўт тушди! Ҳаммаёқ ловуллаб ёнмоқда. Китобхон қалбига ҳам шоир ижодий мўъжизаси таъсирчанлиги ўти тушди, десак муболаға қилмаган бўламиз.

Ваҳоб РАҲМОНОВ,
филология фанлари номзоди, доцент.

ШАНБА ОҚШОМИДА

Болалар боғи

ДЎЛ

Тасир-тусир дўл ёғиб
Ер бетин оппоқ этди.
Териб олайин десам
Бошимга муштлаб кетди.

ОТҚУЛОҚ

Навбаҳорда ўсаман,
Дард-ғам йўлин тўсаман.
Есанг танинг бўлар пок,
Чопасан мисли тойчоқ.

СЕҲРЛИ ШЕЪР

Шеър ўқисам бор жонвор
Оҳангидан эрийди.
Сеҳрланиб одамлар
Сўрар: кимнинг шеърийди?
Ғани дер: ўқи, қани
Мен тинглаб эриб кетай.
Ҳозирча шундай шеърни
Ўзим топмасам нетай.

ҚАРҒА

Қаҳратонда ўлимтик —
Кўрса тикади кўзин.
Шу нияти баҳордан
Бенасиб этган ўзин.

Қўчқор БЕКМУРОДОВ,
Қашқадарё вилояти, Чироқчи райони, муаллим.

МУҲАББАТ, ОИЛА, ТУРМУШ

✦ НИКОҲ тўйи инсон умрида энг унутилмас воқеалардан биридир. Турли халқлар уни турлича ўтказишади. Урф-одатларнинг ҳар хиллигига қарамасдан никоҳ тўйларининг ўзига хос хусусиятлари бор. Бу — севиш, севилиш, садоқат, ҳис-туйғулар туғёни.

Болгарияда 30 йилдан буён чоп этиб келинаётган «Лада» журнали саҳифаларидан танлаб олинган қуйидаги материалларда ҳам шулар ҳақида сўз юритилади. Бу журнал Болгарияда энг оммавий бўлиб, у янги турмуш қураётганларга, шунингдек анча тажрибали оилаларга ҳам мўлжалланган. «Лада» саҳифаларида ёшлар ўртасидаги муҳаббат, оилавий ҳаётни мустаҳкамлаш, болалар тарбияси, эстетика, мода, маиший, маданият масалаларига кенг ўрин берилади.

БУ-ЁҚИМЛИ ТЎЙЛАР

Никоҳ маросимларининг ўз номлари бор. Мана, улар билан танишинг:

⊙ **Яшил тўй** — уни ёшлар турмуш қуришган дастлабки бир йил мобайнида ҳар ойда, яъни никоҳ бўлиб ўтган кунда нишонлашади. Одатда бундай вақтларда фақат гул тақдим этилади.

⊙ **Хамир тўй** эса никоҳга бир йил тўлиши муносабати билан ўтказилади. Бундай тўйда рўзғор буюмлари совға вазифасини бажаради.

⊙ **Ёғоч тўй**—никоҳдан беш йил ўтгач нишонланади. Совға ҳам номига муносиб бўлади. Унда ёғоч буюмлар — қутича, шамдон... совға ўрнини босади.

⊙ **Мис тўй**—никоҳга етти йил тўлганда нишонланади. Бундай тўйда мисдан ишланган турли тақинчоқлар ва идиш-товоқлар тақдим этилади.

⊙ **Атиргул тўй** — ўн йилликда ўтказилади. Эр хотинига атиргуллардан ясалган нафис дастани беради.

⊙ **Рухланган тўй** — никоҳга ўн икки йил тўлган куни ўтказилади. Шу куни рухли идиш-товоқлар ва ошхона буюмлари совға қилинади.

⊙ **Ойнаванд тўй** — ўн беш йилда нишонланади. Одатга кўра яна совға берилади. Шу куни ойнали буюмлар топширилади.

⊙ **Чинни тўй** эса оилавий турмушнинг 20 йиллигида етиб келади. Бунда чинни сервизлар совға қилиш ўринли бўлар. Чунки никоҳ куни тақдим этилганлари аллақачон сингани эҳтимолдан ҳоли эмас.

⊙ **Кумуш тўй** — ҳаммага маълумки, никоҳга 25 йил тўлиши муносабати билан ўтказилади. Унинг нишонланиши оилавий турмушнинг кумуш каби мустаҳкам, ҳаётий қийинчиликларга дош беришидан далолат беради. Совға — фақат кумушдан бўлиши керак.

⊙ **Марварид тўй** эса 30 йилликда нишонланади. Бу куни қораймайдиган ҳақиқий марварид буюмлар совға қилиш ўринли бўлади. Чунки шунча йил ичида оилада тинч-тотувлик ҳукмрон бўлиб, эр-хотинлар ўртасида ҳеч қачон қора чоҳ вужудга келмаган.

⊙ **Зиғир тўй**ни 35 йиллик турмуш қурганлар нишонлашади. Шу куни эр-хотинларга уй-рўзғор буюмлари совға қилинади.

⊙ **Ёқут тўй** — 40 йилдан сўнг етиб келади. Эр хотинига ёқут кўзли узук тақдим этади. Бу билан у бир-бирларининг қонлари ниҳоятда чуқур сингиганини исботлайди. Чунки ёқут — қон рамзидир.

⊙ **Олтин тўй** — 50 йиллик турмуш нишонаси. Бу тўй жуда қимматга тушади. Чунки одат бўйича бу куни олтиндан, ҳеч бўлмаганда олтин суви юритилган буюмдан совға қилинади.

Жавоҳир тўйни эса бахтли инсонлар, яъни 60 йил ана шу тош мисол ҳаётнинг турли чиғириқларидан эсон-омон қутилиб, тинч-тотув яшаган оилалар нишонлашади.

Хоҳ ишонинг, хоҳ ишонманг

✦ 1985 йилнинг 27 январида Антарктиданинг музли ғори ичида 25 даражада нишонланган тўй—энг совуқда ўтган тўй ҳисобланади. Келин — касби бўйича актриса Хетер Мей эгнига қора иссиқ пальто, юзига катта харир тўр тутиб олган эди. Тўй маросими қатнашчиларининг орасида оқ-қора пингвинлар ҳам бор экан.

✦... бир вақтнинг ўзида энг кўп никоҳ маросимлари 1982 йилнинг октябрида Сэулда бўлган. Бунда жаҳоннинг 83 мамлакат вакилларидан ташкил топган 6 минг нафар келин-куёвлар никоҳдан ўтишган.

✦... энг узоқ никоҳлаш 67 йил давом этган. Шунча йилдан кейингина келин ва куёв Андриана Мартинес ҳамда Октавио Гилен турмуш қуришга аҳдлашишган. Бу вақтда улар 82 ёшга қадам қўйишган экан.

✦... уйланиш борасида 1927 йилда туғилган АҚШда истиқомат қилувчи кишига етадигани йўқ. 27 маротаба турмуш қурган. Шуниси қизиқки, «куёв»нинг энг кичик хотини 15 да, энг катта хотини эса 38 ёшда бўлишган. Шу билан бирга унинг 41 фарзанди бўлиб, улардан 25 таси ўзиники, қолганларини эса асраб олган.

БИР-БИРИНГИЗГА МОСМИСИЗ?

Никоҳга жадаллик билан тайёргарлик кетаётган бир дамда бундай савол бериш ўринли бўлармикин? Шундай бўлса ҳам... саволларга ёшлар алоҳида тартибда жавоб беришлари керак.

⊙ Бурж белгилари турли шарт-шароитларни бирлаштирган ҳолда бир неча гуруҳга бўлинади. Сизлар бир гуруҳга тўғри келасизлармиꓽ?

а) Сув — Ҳут, Ҳамал, Савр.
б) Олов — Жавзо, Саратон, Асад.
в) Ҳаво — Сунбула, Мезон, Ақраб.
г) Ер — Қавс, Жадди, Далв.

⊙ Дўстларингиз билан тез-тез учрашиб турасизми?

⊙ Эр-хотинлар дам олиш ойлигини биргаликда ўтказиши керак деган фикрга қўшиласизми?

⊙ Никоҳдан сўнг куёвнинг қизлардан, келиннинг йигитлардан дўсти бўлиши мумкинми?

⊙ Ота-онангиз бахтли ҳаёт кечиришадими (кечиришганми)?

⊙ Онангиз билан муносабатингиз қандай (эркаклар учун савол) ёки отангиз билан (аёллар учун савол)?

⊙ Турмуш қуришингиздан асосий мақсад?
а) Фарзандли бўлиб уни тарбиялаш;
б) моддий томондан таъмин бўлиш;
в) ўзаро алоқадаги илиқлик, хотиржамлик, тушунувчанликнинг рўёбга чиқиши.

Берилган олтита саволнинг ҳар бирига розилик берувчи жавоб беш очко билан, рад жавоби — ноль очко билан белгиланади. Агар еттинчи саволга жавоб бўлажак турмуш ўртоғингиз билан бир хил бўлса тўплаган жамғармангизга яна беш очко қўшиб қўйинг.

Шундай қилиб, тўплаганларингиз турмуш ўртоғингизникидан 5 — 10 очко фарқ қилади. Никоҳ яхши бўлиши мумкин. Сизлар ўзаро заруратни қондирасиз. Фарзандларингиз ўзаро яхши тушунувчанлик, севги ва вафо руҳида катта бўлишлари эҳтимолдан ҳоли эмас.

Орадаги фарқ 15 — 25 очко. Бундай фарқ турли қийинчиликларга, оиладаги етишмовчилик ва камчиликларни тушунмасликка олиб келади. Бундай ҳолларни бартараф этишингиз учун ҳаётингизнинг биринчи куниданоқ бир-бирингиз билан очиқ-ойдин сўзлашишга, шунингдек, суҳбатлар чоғида сизни ўйлантираётган муаммоларни бартараф этишни биргаликда ҳал қилишга ҳаракат қилинг.

Орадаги фарқ 25 очкодан кўпроқ бўлса, феъл-атвор бутунлай тескари, шунинг учун никоҳингизнинг турган битгани тушунмовчиликлардан иборат. Оилани сақлаб қолиш икковингиздан ҳам бирмунча кўп сабр-бардошни талаб этади. Шунга тайёр бўлинг.

Бўлажак келинлар

Ҳеч қачон бўлажак турмуш ўртоғингиз билан суҳбатни «Сиз менга умуман ёрдамлашмаяпсиз!» деб бошламанг. Бунинг ўрнига ўз сўзларингизни: «Азизим, шунақанги чарчадимки, менга ёрдам беролмайсизми?» деб бошлашингиз маъқулроқ бўлади.

Кераксиз нарсаларга қайсарлик қилавермасдан, кўнгилчанроқ бўлинг, оилавий ҳаёт — космик кемани учириш эмас. Шунинг учун ўзингизнинг айтганингизни, ўз қарорингизни ўтказишда қаттиқ туриб олманг.

Бардошлироқ бўлинг. Агар бераётган саволларингизга суюкли кишингиз «ҳа» ёки «йўқ» деб бир хил жавоб қайтараётган бўлса, у ҳолда ўз муаммоларингизни баён этишингиз бефойда. Ундан кўра: «Азизим, менинг муҳим ишим бор. Биз қачон уни муҳокама қилишимиз мумкин?» деб сўраш ўринли бўлади.

Бундан ташқари бўлажак эрингиз бир хилда жавоб берадиган саволларни беришдан ўзингизни тийинг. Саволга ҳар томонлама ўринли жавоб олишга ҳаракат қилинг. Масалан, «Сиз бўлажак саёҳатимиз хусусида нима дея оласиз?» саволига севгилингиз бир мунча пухта ўйлаб, жавоб беради.

Агар орада жанжал чиқса, гаплашаётган мавзуингиздан четга чиқманг. Иложи бўлса унга «Сиз балки ҳақдирсиз, лекин биз бошқа нарса хусусида гаплашаётган эдик», деб эслатиб қўйинг.

Никоҳ олдидаги ҳар қандай қийин аҳволда ҳам қувониб юришга ҳаракат қилинг. Ахир сиз уни севасизку!

...в а куёвларга

Агар сиз никоҳ кечангизни қай йўсинда ўтказишни аввалдан ўйлаб қўйган бўлсангиз, жуда соз. Чунки сиз кўпгина кўнгилсизликлардан ҳоли бўласиз. Агар ўйламаган бўлсангиз, аҳвол чатоқ. У ҳолда келин ва куёв, ота-оналар ўртасида турли жанжаллар чиқади. Чунки улар ўз фикрларини ўтказишга ҳаракат қилишади.

Никоҳ тўйларини ташкил этиш арафасида ишлар шунчалик кўп бўладики, ҳатто энг чидамли куёв ҳам чарчаб қолади. Шунинг учун бундай чиғириқлардан ўтган ёши каттароқ кишилардан маслаҳат сўрашдан уялманг. Улардан фақат маслаҳат эмас, балки ёрдам ҳам сўранг. Энг катта муаммолардан бири, кейинчалик бир неча йил давомида қарзни тўлай олмай юришдан ўзни тийиш учун, тўйни ихчамроқ, камхаржроқ ўтказишга ҳаракат қилинг.

Мулоҳазали бўлиб, келинга энг қиммат узукни олиб беришдан, тўйни данғиллама ўтказишдан ва меҳмонларни энг қимматли ичимликлар билан тўйдиришдан воз кечинг.

Никоҳ тўйи арафасида сиз бўлажак қариндошларингиз билан кўп мулоқотда бўласиз. Ўзингизни уларнинг оилавий жанжалларига кириб қолишдан сақланг.

СЕВГИ ЁШ ТАНЛАМАЙДИ

Никоҳнинг қуйидаги усулларидан хабардормисиз?

⊙ **ҲИС-ТУЙҒУСИЗ НИКОҲ.** Бундай никоҳ моддий томондан келиб чиққанлиги аён. Бугунги кунда эр-хотинлар бир-бирларини онгли равишда танлашлари борасида кўп гап кетмоқда. Бундай никоҳ оилани фақат севги орқали қуриш керак деган фикрга қарши эканлигидан далолат беради. Лекин юқорида баён этилган ҳолда тузилган оила айтарли даражада мустаҳкам бўлмайди.

⊙ **РУҲИЙ БЕКАМУ КЎСТЛИК ТУФАЙЛИ БЎЛГАН НИКОҲ.** Ана шу фикрдаги кишиларга оила — бирон-бир одамга ғамхўрлик қилиш ёки аксинча васийлик қилишдан иборатдек. Бундай ҳолда хотин (тушунган ёки тушунмаган ҳолда) бўлажак эрининг ҳаётда керакли ўрин тутишидаги қобилиятига қараб танлайди. Баъзилар, никоҳдан бирон бир фойда олиш, хусусан ёлғизликдан қутулиш мақсадида оила қуришади.

⊙ **ФАРЗАНД КЎРИШ ИШТИЁҚИДА БЎЛГАН НИКОҲ.** Агар аёл киши ҳомиладор бўлиб қолса, у бўлажак фарзандининг отасига турмушга чиқиши тайин. Баъзан шундай ҳоллар ён-атрофдагиларнинг бўлмағур гап-сўзларидан ҳоли бўлиш учун қилинади, кўп вақтларда эса бундай ишлар бир-бирларини жон-дилдан севганлари туфайли бўлади.

⊙ **АЖРАЛИШДАН КЕЙИНГИ НИКОҲ.** Кўпгина эркак ва аёллар оилалари бузилгач, қайта никоҳдан ўтишга ошиқишади. Бундай вақтларда асосийси — фарзандларни тўла-тўкисли оила билан таъминлашдан иборат. Онгли равишда улар ана шу мақсадни кўзлаб ўзларига муносиб номзодларни излашади. Бир сўз билан айтганда, иккинчи никоҳ чуқур ва жиддий севги орқали вужудга келади.

⊙ **ИҚТИСОДИЙ ФИКРЛАШ ОРҚАЛИ ТУЗИЛГАН НИКОҲ.** «Уддабурон» шерикни топгунга қадар иқтисодий фикрлаш билим доираси кенг кишилар баъзида қартайган вақтларида яқинроқ инсонни қидиришга тушишади. Чунки фақат шундайларгина хўжаликни икки кишилашиб юргизиш осонроқ, деган хаёлда бўлишади.

⊙ **РОМАНТИК СЕВГИ ТУФАЙЛИ ТУЗИЛГАН НИКОҲ.** Бундай никоҳлар шоирлар ва қизларнинг орзуси ҳисобланади. Гоҳида ҳис-туйғулар бир умрлик ҳақиқий севгига айланиб кетади. Бироқ, баъзан ҳис-туйғулар қондирилгач, романтик севги сўнади.

Романтик севги ҳаётдаги шароит тўғри келмаса ёки ота-онанинг севгига қарши чиқиши туфайли тезда кучайиб кетади. Афсуски, барча тўсиқлардан ўтилиб, севишганлар бирлашишгач, ҳис-туйғулар сўна бошлайди, чунки ёшлар феъл-атворлари турли бўлгач, нима ҳақида гаплашишни билмай, даҳшатга тушишади... Асал ойи тугаш арафасида улар «феъл-атворимиз тўғри келмаяпти» деб нолишади. Афсуски шамчироқ қанчалик гўзал товланса ҳам, у бирор муддат ўтгач сўнади.

⊙ **ДЎСТЛИК ОРҚАЛИ БЎЛГАН НИКОҲ.** Бундай никоҳ энг яхши усуллардан биридир. Бу никоҳда Ромео ва Жульеттадагидек ҳис-туйғулар бўлмай, оддий, самимий алоқа ҳукмронлик қилади. Ёшларда умумий қизиқишлар билан бир қаторда ўзгаларнинг қизиқишларини ҳурмат қилиш ҳисси бўлади. Бундай алоқалар кўпинча бир умрлик кучли севгига замин яратади.

⊙ **СЕВГИ БИЛАН ТУЗИЛГАН НИКОҲ.** Аризаларга қараганда бундай никоҳ — энг оммалашган никоҳ ҳисобланади. Киши севгилиси учун барча яхши хислатларини ишга солади. Севгисиз тузилган никоҳ ўта даражада бахтсиз бўлади. Бунга ёшларнинг бир-бирларини ҳурмат қилишлари ҳам ёрдам бермайди.

Дилшод ЖАЛОЛОВ тўплаган.

Энг, энг, энг...

Ўзбекистоннинг мутлақ натижалар китобига даъвогарликнинг муқаддимаси сифатида.

Ҳурматли оқшомхонлар! Бугундан бошлаб ўзбек «Гиннес» китобини яратиш мақсадида жумҳуриятимиз тарихига битишга арзирли натижа ва воқеаларни эълон қилишга қарор қилдик. Бу маълумотлардан баъзи оқшомхонларимиз хабардор бўлишлари мумкин. Шундай бўлсада юқорида айтганимиздек, улар халқимизга етказишга арзигулик фактлардир. Эзгу ишни биргаликда давом эттирамиз, деган умиддамиз. Зеро, тома-тома кўл бўлур, дейдилар. Қизиқарли, «теша тегмаган» хабарларингизни кутамиз.

Шундай қилиб, энг яхши натижалар:

БИНОЛАР ИЧИДА

◆ Пойтахтимиздаги «Москва» меҳмонхонасининг биноси Ўзбекистонда энг баланд иморат ҳисобланади. У 23 қаватли бўлиб, бўйи 80 метрдир. Унинг 19 қавати меҳмонлар учун жиҳозланган. Қолганларида эса маиший ва техник хизмат кўрсатиш бўлимлари жойлашган.

Меҳмонхона 1982 йил 1 сентябрда ишга тушган.

ФАН СОҲАСИДА

◆ Ўнли касрни биринчи бўлиб ким яратганини биласизми? Унинг муаллифи ўн бешинчи асрда Улуғбек обсерваториясида ишлаган ўзбек математиги Ғиёсиддин Ал Кошидир.

◆ Ўзбекистонда энг узун дарё—Сирдарёдир. Унинг узунлиги (Норин билан бирга) 3019 километрдир.

◆ Ҳисор тоғларидаги КПСС XXII съезди номидаги чўққи (4688 метр) жумҳуриятимизда энг баланд тоғ чўққиси ҳисобланади.

◆ Ўлкамизда энг иссиқ бўладиган жой Термиздир. Ёзда у ерда иссиқлик 50 даражагача кўтарилади.

◆ Устюртда эса қишда 37 даражагача совуқ бўлади.

◆ Кўп йиллик кузатишлар шуни кўрсатадики, бундан 3—4 йил бурун Самарқанд вилоятининг Омонқўтон қишлоғида ёғингарчилик рекорд даражага кўтарилган. У ерда бир йилда 900 миллиметрга яқин ёмғир ёққан.

САНЪАТДА

◆ СССР халқ артисти, ўзбек театр санъати онахони Лутфихоним Саримсоқова «Нурхон» пьесасидаги Кимё ролида 30 йил давомида 3 минг мартага яқин ўйнаган.

◆ Кулги устаси, Ўзбекистон ССР халқ артисти Соиб Хўжаев эса «Тошболта ошиқ» комедиясидаги Тошболта образида 1500 марта саҳнага чиққан.

◆ СССР халқ артисти Аброр Ҳидоятов бўлса уни жаҳонга машҳур қилган Отелло ролини 500 марта қойилмақом ижро этган.

СПОРТДА

◆ Маълумки, «Пахтакор» командаси 1960 йилдан мамлакат чемпионатининг олий лигасида қатнаша бошлаган. Ўша йили апрель ойида Таллиннинг «Калев» клуби билан ўтказилган учрашувда Г. Красницкий команда тарихидаги биринчи тўпни киритган.

◆ Футбол бўйича СССР спорт устаси унвонига биринчи бўлиб собиқ пахтакорчи Лазиз Мақсудов муяссар бўлган.

◆ Тўпурарлар баҳсида (олий лига мусобақаларида) энг сермаҳсули Г. Красницкий ҳисобланади. У рақиблар дарвозасини 102 марта «ишғол» қилган.

◆ Кучлилар сафида энг кўп майдонга тушган ўйинчи (301) Биродар Абдураимовдир.

Равшан БОБОМУҲАМЕДОВ тайёрлаган.

Муҳаррир
Э. М. ЭРНАЗАРОВ.

Телепрограммалар

29 январдан—4 февралгача

Душанба, 29

ЎзТВ I

11.30 Физика. Ёруғликнинг квант назарияси.
12.00 «Волгарь». Телефильм.
12.30 География. Жанубий Америка табиати.
13.00 «Канонир Доласнинг саргузаштлари». Бадиий фильм (Польша). 1-серия.

* * *

17.30 «Муқаддима», «Қулоқсизлик кунлари». Телефильмлар.
18.00 Кўрсатувлар программаси.
18.05 «Карнайгул». Мультфильм.
18.15 «Саломат бўлинг!».
18.45 «Яна бир бор пассажир транспорти ҳақида». Жумҳуриятда пассажир ташиш транспортининг муаммолари ҳақида.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.45 М. Зощенко. «Қилмиш — қидирмиш». Теленовелла.
20.30 «Ахборот».
20.50 «Рўзвон» фольклор-этнографик ансамбли ижро этади.
21.15 «Қароқчилар ва созандалар». Катталар учун мультфильм.
21.30 Москва. «Время».
22.20 «Театр ва замон». Ўзбекистон театрларининг II фестивалига бағишланади.
23.50 Янгиликлар.
23.55 Кўрсатувлар программаси.

ЎзТВ II

19.00 Камер куйларидан концерт.
19.35 «Запасдаги офицер». Бадиий фильм («Молдова-филм»).
20.55 «Тошкент» студияси кўрсатади. «Манфаатларимизга мос» (рус.).

ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ:
21.30 Москва. «Время».
22.20 «Шерине».
23.00 «Телбалик». Бадиий фильм (рус тилида).

МТ I

7.00 «120 минут».
9.05 Москва халқ чолғулари оркестрлари ижро этади.
9.35 «Эркин кулаш». Бадиий фильм («Мосфильм»).
10.50 «Ҳайвонот оламида».
11.50 «Ўн икки стул». Тўрт сериали телевизион бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар («Экран»).
14.05 «Муқаддас тупроқда тинчлик бўлиши учун». Телевизион ҳужжатли фильм.

* * *

16.00 Д. Шостакович. «Олтин аср» балетидан парчалар.
16.20 «Онам, дадам ва мен».
16.50 Болалар соати (француз тили дарси билан).
17.50 «Сергей Конернинг депутатлик қадрияти».
18.55 «Коллаж» (реклама, эълонлар, ахборот).
19.00 «Время». Янгиликлар телевизион хизмати.
19.30 «Кутилмаган Вьетнам». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси.
20.15 Шеърият лаҳзалари.
20.20 Томошабинларнинг талабларига биноан. «Ўн икки стул». Тўрт сериали телевизион бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар («Экран»).
21.30 «Время». Янгиликлар телевизион хизмати.
22.20 «Сўз». Адабий-бадиий программа. «Таниш нотаниш». Чехов ва ҳозирги дунё (ёзувчи таваллудининг 130 йиллигига).
00.25 Сув полоси. Халқаро турнир. ҲДФ МСК — «Шпандау-04» (Ғарбий Берлин).

МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.

Ўқув программаси

9.15 «Гюстав Курбе». Илмий-оммабоп фильм.
9.35, 10.35 Адабиёт. 9-синф. А. С. Пушкин. «Евгений Онегин» романи.
10.05 Итальян тили.
11.05 Илмий-оммабоп фильм.
11.35, 12.35 Биология. 7-синф. Нодир ўсимликлар муҳофазаси.
11.55, 12.55 «Сўқмоқ». Илмий-оммабоп фильм.
12.05 «Уй академияси».

*

13.05 «Ўжар одам». Ҳужжатли фильм.
13.25 «Балконга чиқадиган бу хавфли эшик». Бадиий фильм (Рига киностудияси).
14.50 «Узоқ Шарқ». Киножурнал.
15.00 Такрорий телефильмлар сеанси. «Нон азиз» («Лентелефильм»). 5-серия.

* * *

17.30 «Ҳамма учун уйча». Мультфильм.
17.45 «Ижарачилар». Телевизион ҳужжатли фильм.
18.15 И. Брамс. Фортепьяно ва оркестр учун ре минор концерти.
19.00 «Время». Янгиликлар телевизион хизмати (сурдо таржимаси билан).
19.30 Москва халқ чолғулари оркестрлари ижро этади.
20.00 «Австралияга қачон пиёда бориб келиш мумкин бўлади». Телевизион ҳужжатли фильм.
20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! «Хрюшанинг машқлари».
20.45 «Сайловларда қандай қилиб ютқазиб қолиш мумкин», «Паром ҳайдовчи аёллар». Телевизион ҳужжатли фильмлар.
21.15 «Асраб ва авайлаб». Фильм-концерт («Лентелефильм»).
22.10 Хоккей. СССР чемпионати. «Химик» — «Динамо» (Москва). Воскресенскдан кўрсатилади.
00.15 «Навқирон кино». Ираклий Квирикадзе устахонаси.

Сешанба, 30

ЎзТВ I

11.30 Совет давлати ва ҳуқуқи асослари. КПССнинг ташқи сиёсати ва ҳозирги замон.
12.00 «Тошнинг қайта туғилиши». Телефильм.
12.30 Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари. Катталиклар орасида муносабатлар шартлар сифатида.
13.00 «Канонир Доласнинг саргузаштлари». Бадиий фильм. 2-серия.

* * *

17.30 «Спорт, қишлоқ ва фантазия». Телефильм.
18.00 Кўрсатувлар программаси.
18.05 «Инсон ва хизмат кўрсатиш тармоқлари».
18.45 «Замон ва маросимлар».
19.15 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Комсомол прожектори».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Ўзбекистон Давлат телерадиоси халқ чолғу оркестрининг концерти.
20.20 «Ғилон». Телефильм.
20.30 «Ахборот».
20.50 Андижон шаҳар «Сумалак» рақс ансамблининг концерти.
21.25 Реклама.
21.30 Москва. «Время».
22.00 Алишер Навоий таваллудининг 550 йиллиги олдидан. «Навоий». Ойбекнинг шу номли романи асосида кўп сериали телевизион видеофильм. 1-қисм.
23.35 «Тошкент» студияси кўрсатади. «3-студия».
00.55 Кўрсатувлар программаси.

ЎзТВ II

19.00 «Жонли технология инженерлари». Телефильм.
19.30 «Ижара — кони фойда».
20.00 «Оцеола». Бадиий фильм («ДЕФА», ГДР).

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:
21.30 Москва. «Время».
22.00 КПСС XXVIII ва Тожикистон Компартиясининг XXI съездлари олдидан. «Нури зиндаги». Ўратепа шаҳри.

МТ I

7.00 «120 минут».
9.05 Мультфильмлар: «Муму», «Ўттиз саккизта тўти», «Ана, сўзловчи балиқ».
12.40 Хоккей. СССР чемпионати. «Химик» — «Динамо» (Москва). 2 ва 3-даврлар.
10.50 Болалар соати (француз тили дарси билан).
11.50 «Ўн икки стул». Тўрт сериали телевизион бадиий фильм. 2-серия.
12.55 «Коллаж» (реклама, эълонлар, ахборот).
13.00 «Время». Янгиликлар телевизион хизмати.
13.30 «Ўн икки стул». Тўрт сериали телевизион бадиий фильм. 3-серия.
14.50 «Бу бўлган... бўлганди...».

* * *

16.00 «Левша» ансамбли ижро этади.
16.20 Болалар учун фильм. «Набиралар учун қўшиқ» («Грузия-фильм»).
17.30 «Компьютер билан мулоқот».
18.15 «Бор бўл, мусиқа!».
19.00 «Время». Янгиликлар телевизион хизмати.
19.30 «Ҳокимият — Советларга!». Москва—Киев—Тошкент телекўприги. Республикалар ва маҳаллий Советларга сайловлар олдидан.
20.20 «Ўн икки стул». Тўрт сериали телевизион бадиий фильм. 2-серия.
21.30 «Время». Янгиликлар телевизион хизмати.
22.00 Долзарб интервью.
22.10 «Қариялар иши». В. Шукшин ҳикоялари асосида телеспектакль. Премьера.
23.15 СССР халқ артисти Л. Сметанников ҳамда СССР Давлат телерадиоси рус халқ чолғулари академик оркестрининг концерти.

МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.

Ўқув программаси

9.15 «Холстдаги чеҳра». Илмий-оммабоп фильм.
9.35, 10.35 Оилавий турмуш этикаси ва психологияси. 10-синф. Оиланинг ахлоқий негизлари.
10.05 Француз тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун.
11.05 Француз тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун.
11.35, 12.35 Тарих. 7-синф. Ян Гус.
12.05 «Казимир Малевич». Илмий-оммабоп фильм.

*

13.05 Ритмик гимнастика.
13.35 «Навқирон кино». Ираклий Квирикадзе устахонаси.
15.20 Рус халқ қўшиқларини Л. Иванова куйлайди.
15.30 Такрорий телефильмлар сеанси. «Нон азиз». 6-серия.

* * *

17.30 «Муми-Тролль ва бошқалар». Мультфильм.
17.50 П. Гоген. «Ўтмишдан қараганда».
18.30 Ритмик гимнастика.
19.00 «Время». Янгиликлар телевизион хизмати (сурдо таржимаси билан).
19.30 Халқ ижодиёти.
20.00 «Бировнинг дарди».
20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! «Опаси Алёнушка ва укаси Иванушка». Мультфильм.
20.45 «Телевизион мусиқий абонемент». Пушкин номли Давлат музейида декабрь мусиқа кечалари. «Пастернак олами». 1-кўрсатув.
21.50 «Шарқий Сибирь». Киножурнал.
22.00 «Эркин шамол». Телевизион бадиий фильм («Ленфильм»). И. Дунаевскийнинг шу номли опереттаси мотивлари асосида.

Чоршанба, 31

ЎзТВ I

11.30 «У ерда, Арсеньевда қандай?». Телефильм.
12.00 «Билмасвойнинг саргузаштлари» сериясидан мультфильмлар программаси.
12.30 «Оцеола». Бадиий фильм.

* * *

17.30 «Исҳоқ Катаев куйлайди». Фильм-концерт («Ўзбектелефильм»).
18.00 Кўрсатувлар программаси.
18.45 «Объективда — қайта қуриш». Тошкент вилояти мисолида матлубот жамияти системасининг қайта ишлаш тармоқлари ҳақида.
19.25 Кинолавҳа.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Назорат экрани».
20.20 «Оққушлар қаерда қишлайди». Телефильм.
20.30 «Ахборот».
20.50 ЎзССР халқ артисти Дилафрўз Жабборова рақсга тушади.
21.30 Москва. «Время».
22.00 Ойбек. «Навоий». Кўп сериали телевизион видеофильм. 2-қисм.
23.05 «Деҳқон ва замон». Қишлоқ меҳнаткашлари учун программа.
00.05 Янгиликлар.
00.10 Кўрсатувлар программаси.

ЎзТВ II

19.00 «Инсон болаликдан бошланади» (рус тилида).
19.30 «Шимол шамоллари масканй». Телефильм.
19.50 «Уддабурон Берендеев». Бадиий фильм (Одесса киностудияси).
20.55 Реклама.
21.00 «Чорраҳа» (рус тилида).

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:
21.30 Москва. «Время».
22.00 «Ҳаюло». Теленовелла.
23.05 «Саркаш дарё». Телевизион бадиий фильм. 1-серия (рус тилида).

МТ I

7.00 «120 минут».
9.05 «Бор бўл, мусиқа!».
9.50 «Саёҳатчилар клуби».
10.50 «Бу омадли Новиков». Телевизион ҳужжатли фильм.
11.10 «Камалак». Халқ ижодиёти телепрограммаларининг VIII Халқаро фестивали (Ҳиндистон).
11.35 Шеърият лаҳзалари.
11.40 «Ўн икки стул». Тўрт сериали телевизион бадиий фильм. 3-серия.
13.00 «Время». Янгиликлар телевизион хизмати.
13.30 «Ўн икки стул». Тўрт сериали телевизион бадиий фильм. 4-серия.
14.50 «Эҳтиёт бўлинг, болалар». Ҳужжатли фильм.
15.00 «Қариялар иши». В. Шукшин ҳикоялари асосида телеспектакль.

* * *

16.00 «Халиматнинг қиссаси». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Олмаота).
16.20 «Мусиқий хазина». М. Плетнев ижросида Л. Бетховен асарлари.
17.10 Илмий ахборот.
17.55 Болалар соати (инглиз тили дарси билан).
18.55 «Коллаж» (реклама, эълонлар, ахборот).
19.00 «Время». Янгиликлар телевизион хизмати.
19.30 «Телесеанс». Февраль ойининг телефильмлари.
20.00 «Топилма». Мультфильм премьераси.
20.10 «Ўн икки стул». Тўрт сериали телевизион бадиий фильм. 3-серия.
21.30 «Время». Янгиликлар телевизион хизмати.
22.00 Долзарб интервью.
22.10 «Олам кинокамера кўзгусида». Кўрсатувни Д. Д. Бирюков олиб боради.
23.05 «Мезон». А. Синявскийнинг «Пушкин билан сайиллар» китоби доирасида адабий мулоқот.
23.25 «П. И. Чайковскийнинг барча симфониялари». 3-симфония.

МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.

Ўқув программаси

9.15 «Достоевский чизган расмлар». Илмий-оммабоп фильм.
9.35, 10.35 Табиатшунослик. 3-синф. Арча мўъжизаси.
10.05 Немис тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун.
11.05 Немис тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун.
11.35, 12.35 Мусиқа. 5-синф. М. И. Глинка. «Руслан ва Людмила».
12.05 «Андрей Рублёв». Илмий-оммабоп фильм.

*

13.05 «Мария». Ҳужжатли фильм.
13.45 РСФСР ва УССР мусиқий фольклорининг концерти.
14.15 «Бу чўпчак эмас». Телевизион ҳужжатли фильм.
14.50 Такрорий телефильмлар сеанси. «Нон азиз». 7-серия.

* * *

17.30 «Муми-Тролль ва комета». Мультфильм.
17.45 Қозоғистон ССР Давлат телерадиоси. «Мўътабар ўлкада» (Олмаота).
18.10 МТ хазинасидан. РСФСР халқ артисти Э. Грач концерти (скрипка).
19.00 «Время». Янгиликлар телевизион хизмати (сурдо таржимаси билан).
19.30 «Самарали ғоялар ярмаркаси».
20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! «Билмасвой». Мультфильм.
20.45 «Гусли Болтиқбўйида». Таллиндан кўрсатилади.
21.10 «Зинадан юқорига». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. Зинадан юқорига тезлик билан югуриш бўйича дастлабки ғаройиб мусобақалар ҳақида (Олмаота).
21.20 Владимир Тарасов чалади. Свердловскдан кўрсатилади.
22.00 МТ хазинасидан. «Гангстер бўлмайман, азизам» (Литва киностудияси).
23.15 Тўпли хоккей. «Советская Россия» газетасининг соврини учун халқаро турнир. Финал. Новосибирскдан кўрсатилади.

Пайшанба, 1

ЎзТВ I

11.30 ЎзССР тарихи. Ўзбекистонда Улуғ Октябрь социалистик инқилобининг ғалабаси.
12.00 «Городецк усталари». Телефильм.
12.30 ЎзССР тарихи. Ўзбекистонда Улуғ Октябрь социалистик инқилобининг ғалабаси (рус тилида).
13.00 «Запасдаги офицер». Бадиий фильм.

* * *

17.30 «Адиба Шарипова чалади». Фильм-концерт.
18.00 Кўрсатувлар программаси.
18.05 «Қойилмақом Гоша». Мультфильм.
18.10 «Қизиқарли учрашувлар». Мактаб ўқувчиларининг ёзувчи Ўткир Ҳошимов билан учрашуви.
19.05 «Демократия йўлидан». Сурхондарё вилоятида ЎзССР халқ депутатлиги ва маҳаллий Советлар депутатлигига сайловларга тайёргарликнинг бориши ҳақида.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Бу сирли олам...».
20.30 «Ахборот».
20.50 Танбур ва дутор тароналари.
21.25 Реклама.
21.30 Москва. «Время».
22.00 Ойбек. «Навоий». Кўп сериали телевизион видеофильм. 3-қисм.
23.10 «Ҳаёт қувончлари ва ташвишлари».
00.25 Янгиликлар.
00.30 Кўрсатувлар программаси.

ЎзТВ II

19.00 «Аҳволлар қандай, чемпион?» (рус тилида).
19.30 «Вайгач». Телефильм.
19.45 Реклама.
19.55 «Қотилликда айбланади». Бадиий фильм («Молдова-фильм»).

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:
21.30 Москва. «Время».
22.00 «Саркаш дарё». Телевизион бадиий фильм. 2-серия (рус тилида).

МТ I

7.00 «120 минут».
9.05 Мультфильмлар: «Кузяга уй», «Наташа учун эртак».
9.35 «Дунаевский мусиқалари». Фильм-концерт («Лентелефильм»).
10.35 Болалар соати (инглиз тили дарси билан).
11.35 «Ўн икки стул». Тўрт сериали телевизион бадиий фильм. 4-серия.
12.55 «Коллаж» (реклама, эълонлар, ахборот).
13.00 «Время». Янгиликлар телевизион хизмати.
13.30 «Куйламай туролмайман». Концерт-очерк.
Д. И. Менделеев номли МХТИ академик хори иштирок этади.

* * *

16.00 М. Глинка. 2-квартет. СССР телерадиосининг торли квартети ижро этади.
16.20 Ғалабанинг 45 йиллигига. «Солдат ёдномалари». 1-фильм — «Танкларни қирувчи» («ЦСДФ»).
17.35 Халқ куйлари.
17.50 «Валерий Балабанов сайёраси».
18.20 «Қулоқ сол менга...». А. Петренко иштирокида фильм-концерт («Экран»).
19.00 «Время». Янгиликлар телевизион хизмати.
19.30 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
20.10 «Ўн икки стул». Тўрт сериали телевизион бадиий фильм. 4-серия.
21.30 «Время». Янгиликлар телевизион хизмати.
22.00 Долзарб интервью.
22.10 «КВН-89». Харьков ҳарбий-авиация инженерлари билим юрти, Урал ва Донецк политехника институтлари командаларининг финал учрашуви (1990 йил 1 январдаги кўрсатув такрорланади).

МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.

Ўқув программаси

9.15 «Қизил Армия куйчиси». Илмий-оммабоп фильм.
9.35, 10.35 Табиатшунослик. 5-синф. Сувдан фойдаланиш ва уни муҳофаза қилиш.
9.55, 10.55 «Аквариум». Илмий-оммабоп фильм.
10.05 Испан тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун.
11.05 Испан тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун.
11.35, 12.35 Биология. 8-синф. Паррандачилик.
12.05 «Онам, дадам ва мен».

*

13.05 «Томдан баланд». Ҳужжатли фильм («Беларусьфильм»).
13.20 «Гангстер бўлмайман, азизам». Телевизион бадиий фильм.
14.30 Ритмик гимнастика.
15.00 Такрорий телефильмлар сеанси. «Нон азиз». 8-серия.

* * *

17.30 «Уйга йўл». Мультфильм.
17.50 «Дўстлик хороводи». Болалар рақс ансамблининг чиқиши.
18.20 «Рицарь этюди». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси («ЦСДФ»).
18.30 Ритмик гимнастика.
19.00 «Время». Янгиликлар телевизион хизмати (сурдо таржимаси билан).
19.30 Фигурали учиш. Европа чемпионати. Жуфт бўлиб учиш. Эркин программа. Ленинграддан кўрсатилади.
20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! «Типратиканлар билан бўлган воқеа». Мультфильм.
20.45 «Телевизион мусиқий абонемент». Пушкин номли Давлат музейида декабрь мусиқа кечалари. «Пастернак олами». 2-кўрсатув.
21.45 «Унутилган номларнинг қайтиши. Павел Флоренский».
22.00 А. П. Чеховнинг экранлаштирилган асарлари. «Кучук етаклаган хоним». Бадиий фильм («Ленфильм»).
23.30 «Юрмала-90». Совет эстрада қўшиқлари ёш ижрочилари V Бутуниттифоқ конкурсининг регионал босқичи. Горький шаҳридан кўрсатилади.

Жума, 2

ЎзТВ I

17.30 «Барча даврлар ва халқлар санъати», «Овоз». Телефильмлар.
18.00 Кўрсатувлар программаси.
18.05 «Бувижон, ўргатинг». Мультфильм.
18.15 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Сайловлар олдидан».
18.55 «Суянчиғим — шеърият». Шоира Зулфия Бобоеванинг ижоди ҳақида.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Ҳуррият шабадаси». Хоразм Халқ республикаси ташкил топганлигининг 70 йиллигига.
20.30 «Ахборот».
20.50 Музофот театрлари яккахонларининг концерти.
21.30 Москва. «Время».
22.00 Амалий давра суҳбати.
22.40 Ойбек. «Навоий». Кўп сериали телевизион видеофильм. 4-қисм.
23.55 Янгиликлар.
24.00 Кўрсатувлар программаси.

ЎзТВ II

19.00 «Қора камар сирини очмоқда» (рус тилида).
19.40 «Ўталмаган бурч». Бадиий фильм («Ленфильм»).

Тижорат видеоканали

21.00 «Ишбилармон кишилар». «Ўзбекгазстрой» трести объектларида хўжалик ҳисоби шароитларида хўжаликни юритишнинг иқтисодий усулларини жорий этиш ҳақида (рус тилида).

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:
21.30 Москва. «Время».
22.00 «Хотира». Муқаддас Набиева.
23.00 «Саркаш дарё». Бадиий фильм. 3-серия (рус тилида).

МТ I

7.00 «120 минут».
9.05 «Бегемот ва қуёш». Мультфильм.
9.15 «Биринчилардан бўлинг». Ҳужжатли фильм премьераси («Беларусьфильм»).
9.35 «Мўъжизалар майдони». Ҳаваскор цирк коллективларининг чиқиши.
10.25 «Инсон. Ер. Коинот».
11.25 «Илиқ нур». Телевизион ҳужжатли фильм. А. П. Чеховнинг Мелеховдаги адабий-мемориал музей-қўриқхонаси ҳақида.
12.15 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
13.00 «Время». Янгиликлар телевизион хизмати.
13.30 «Олам кинокамера кўзгусида».

* * *

16.00 Яшил чироқ. «Ўзингизда гўзалликни уйғотинг».
16.40 «Индонезия бўйлаб». Кинопрограмма.
17.25 «Образ». Юқори синф ўқувчилари учун адабий ўйин.
18.55 «Коллаж» (реклама, эълонлар, ахборот).
19.00 «Время». Янгиликлар телевизион хизмати.
19.30 «Фестиваль белгилари». Халқ ижодиёти III Бутуниттифоқ фестивали.
20.00 Шеърият лаҳзалари.
20.05 «Ўйинчоқ». Бадиий фильм (Франция).
21.30 «Время». Янгиликлар телевизион хизмати.
22.00 Долзарб интервью.
22.10 «Бу бўлган... бўлганди...».
22.30 «Нигоҳ».
00.10 «Акцент». Авторлик қўшиқлари.

МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.

Ўқув программаси

9.15 «Волошин акварелллари». Илмий-оммабоп фильм.
9.35, 10.35 Табиатшунослик. 2-синф. Қордаги излар.
9.55, 10.55 «Қиш кунида». Телевизион ҳужжатли фильм.
10.05 Инглиз тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун.
11.05 Инглиз тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун.
11.35, 12.35 Тарих. 8-синф. Степан Разин бошчилигидаги деҳқонлар уруши.
12.05 Илмий-оммабоп фильмлар программаси: «Давр билан юзма-юз», «Таассурот».

*

13.05 «Кучук етаклаган хоним». Бадиий фильм.
14.30 «Бу ҳаммаси меники эмас». Ҳужжатли фильм премьераси (Литва киностудияси).
17.30 «Ўйинчоқлар сири». Мультфильм.
17.40 РСФСР шаҳарлари телестудиялари. «Биз» видеоканали» (Красноярск).
18.40 Қримтатар халқ қўшиқларини С. Меметова куйлайди.
19.00 «Время». Янгиликлар телевизион хизмати (сурдо таржимаси билан).
19.30 «Планета». Халқаро программа. «Спираль». Ҳужжатли фильм премьераси.
20.35 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! «Сирли ғойиб бўлди». Мультфильм.
20.50 Фигурали учиш. Европа чемпионати. Хотин-қизлар. Ихтиёрий программа. Ленинграддан кўрсатилади.
21.50 «Мовий тоғлар ортида». Ҳужжатли фильм.
22.00 Спорт ҳамма учун.
22.15 Иттифоқдош республикалар студияларининг фильмлари. «Ўтмишдош». 1 ва 2-сериялар («Грузия-фильм). Премьера.

Шанба, 3

ЎзТВ I

9.00 «Ассалому алайкум». Мусиқий ахборот.

*

10.00 «Зўр ўтирибмиз!» Бадиий фильм («Мосфильм»).
11.15 Сузиш. ЎзССРнинг қишки чемпионати (2 февралда ёзиб олинган репортаж).
11.45 Рихсивой Муҳаммаджонов. «Давлат болалари». Юнус Ражабий номидаги Ўзбек Давлат мусиқий драма ва комедия театрининг спектакли.
13.50 «Мактаб ислоҳоти — ҳаётга!»
14.30 «Қўшиқ бизга ҳамиша ҳамроҳ». Мусиқий кўрсатув.

* * *

17.50 Кўрсатувлар программаси.
17.55 Болалар учун фильм. «Диққат, шаҳарда сеҳргар».
18.45 Ўсмирлар учун. «Тенгдошлар».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.45 «Самарқанднинг мовий гумбазлари». Телефильм («Ўзбектелефильм»).
20.00 «Мусиқий учрашувлар».
20.30 «Ҳафтанома». Воқеалар ва шарҳлар.
21.00 «Мусиқий учрашувлар» (давоми).
21.20 «Сванетия қишда». Манзарали фильм.
21.30 Москва. «Время».
22.00 Ойбек. «Навоий». Кўп сериали телевизион видеофильм. 5-қисм.
23.10 Кўрсатувлар программаси.

ЎзТВ II

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:
9.00 «Савту калом». Адабий-мусиқий кўрсатув.
9.55 Кинопрограмма.
10.55 «Орзу яшаган экан». Фильм-концерт.
11.50 «Саркаш дарё». Телевизион бадиий фильм. 4-серия (рус тилида).

* * *

ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ:
16.00 Кўрсатувлар программаси.
16.05 «Кичкинтой дўстларнинг саргузаштлари». Мультфильм.
16.25 «Индира Ганди». Илмий-оммабоп фильм.
17.15 СССРда Ҳиндистон декадасига. «Санъат чегара билмайди».
17.45 «Якка-ю, ёлғизим». Бадиий фильм.
19.20 Талас районидаги «Манас» колхози бадиий ҳаваскорларининг концерти.
19.50 «Корогоч». Ҳажвий киножурнал.
20.00 «Мезгил».
20.30 «Пенсиядаги солдатлар». Телефильм.
21.00 «Ёзувчи ва ҳаёт». Т. Сиддиқбеков. «Кок асаба».
21.30 Москва. «Время».
22.00 Э. Эрматов. «Аксаткин менен Кулмирза». М. Рисқулов номидаги Норин мусиқий драма театрининг спектакли.

МТ I

7.00 «120 минут».
9.00 «Уй академияси».
9.30 «Объектив».
10.00 «Умринг боқий бўлсин, Ер!».
11.00 Бутуниттифоқ журналхонлар конференцияси. «Подъём» журнали муаллифлари ҳамда таҳрир ҳайъати билан учрашув (Воронеж).
12.15 Давлат академик шимол рус халқ хорининг концерти.
13.10 «Шри-Ланка: Коломбодан Галлегача». Миллий байрам — Мустақиллик кунига.
14.00 «Стоп-кадр» (киношарҳ).
15.00 «Нойлож қолган мушук». Мультфильм.
15.10 «Спектр». Халқаро программа.
15.40 Киноафиша.
16.40 «Камалак». Халқ ижодиёти телепрограммаларининг VIII Халқаро фестивали. «Машъал ва ниқоб» (Шри-Ланка).
17.05 Леонид Биковнинг фильмлари ва роллари. «Алёшанинг севгиси». Бадиий фильм («Мосфильм»).
18.30 «Халқаро панорама».
19.15 «Қушлар парвози». Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар («Ленфильм»).
21.30 «Время». Янгиликлар телевизион хизмати.
22.00 «1989 йил қўшиқлари». Фестивалнинг якунловчи концерти (1990 йил 1 январдаги кўрсатув такрорланади).
23.50 «Телетомошабин ҳамроҳи».
00.05 «1989 йил қўшиқлари». Фестиваль якунловчи концертининг давоми.

МТ II

8.30 Эрталабки гимнастика.
8.45 «Қани ўша Криниченко». Ҳужжатли фильм.
9.05 «Фестиваль белгилари».
9.35 «Ҳар кимнинг ўз иши». Телевизион ҳужжатли фильм.
10.05 «Биринчи ўқитувчи». Бадиий фильм, субтитр билан («Қирғизфильм» ва «Мосфильм»).
11.40 И. Банковский куйлайди.
11.55 Иттифоқдош республикалар кинопублицистикаси. «Мен онамнинг қўлларини эслайман». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Тошкент).
12.40 Миллий баскетбол ассоциацияси профессионаллари ўртасида баскетбол бўйича АҚШ чемпионати.
13.40 «Иоланта». Бадиий фильм. П. И. Чайковский операси мотивлари асосида (Рига киностудияси).
15.00 «Совет Россияси» видеоканали.
17.30 Рус тили.
18.00 Фигурали учиш. Европа чемпионати. Эркаклар. Ихтиёрий программа. Ленинграддан кўрсатилади.
19.00 «Время». Янгиликлар телевизион хизмати (сурдо таржимаси билан).
19.30 «Матбуот клуби».
20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! «Тунги эртак».
20.45 «Матбуот клуби».
23.00 Ҳужжатли фильм.
23.30 Тунги сеанс. «Доктор Жейкл ва мистер Хайд билан содир бўлган ғаройиб воқеа». Бадиий фильм («Мосфильм»).

Якшанба, 4

ЎзТВ I

9.00 «Ассалому алайкум». Мусиқий ахборот.

*

10.00 «Муаммо билан юзма-юз».
11.15 «Экватор» кемасининг пассажири». Бадиий фильм (М. Горький номли киностудия).
12.35 Театр — болаларга. Жасур Исҳоқов. «Бўталоқ». Жумҳурият қўғирчоқ театрининг спектакли.
13.30 «Ишчи — шарафли ном». Қўқон шаҳридаги «Большевик» заводи ҳақида ҳикоя.
14.00 Сурхондарё вилоятидаги Ленин йўли район «Қўнғирот» фольклор ансамблининг концерти.
14.45 «Танишинг: Фарғона пойабзал ишлаб чиқариш бирлашмаси».

* * *

17.55 Кўрсатувлар программаси.
18.00 «Велосипедча қочиб кетди». Мультфильм.
18.10 Болалар мусиқа мактаблари тарбияланувчиларининг чиқиши.
18.40 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Қишлоқ ҳақида ўйлар».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Фильмотекамиз жавониндан». Кинокўрсатув.
20.30 «Ахборот».
20.50 «Якшанба оқшомида». Мусиқий программа.
21.30 Москва «7 кун».
22.30 Ойбек. «Навоий». Кўп сериали телевизион видеофильм. 6-қисм.
23.50 Кўрсатувлар программаси.

ЎзТВ II

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:
9.00 «Сапеда». Мусиқий ахборот.
10.05 «Ҳар бир кишига ва барчага». Реклама.
10.15 «Яхши дегани нима?».
10.50 «Оқ қанотлар». Фильм-концерт.
11.55 «Тўқувчилар». Телевизион бадиий фильм (рус тилида).

* * *

17.10 Кўрсатувлар программаси.
17.15 «Жомий ва Навоий». Телевизион спектакль.
19.15 «Телетомошабин ҳамроҳи».
20.00 «Ҳафта». Информацион программа.
20.30 «Руҳафзо». Концерт программаси.
21.30 Москва. «7 кун».
22.30 «Саркаш дарё». Телевизион бадиий фильм. 4-серия (рус тилида).

МТ I

8.30 Спорт ҳамма учун.
8.45 Ритмик гимнастика.
9.15 «Спортлото» тиражи.
9.30 «Эрта саҳарлаб». Болалар учун кўрсатув.
10.30 «Ватан хизматида».
11.30 Тонгги дам олиш программаси.
12.00 «Дунё бўйлаб». Альманах.
13.00 «Здоровье». Илмий-оммабоп фильмлар программаси.
13.45 «Казаклар ўзга сайёраликларни қандай кутиб олишди». Мультфильм.
14.05 Ғалабанинг 45 йиллигига. «Лидия». Бадиий фильм (ЮСФР).
15.35 «Бизнинг мерос».
16.35 «Ҳар қандай дардга давоми.... фалокатми?».
18.20 Эртаклар ва саргузаштлар оламида. «Золушка учун уч ёнғоқ». Бадиий фильм («Баррандов», ЧССР—«ДЕФА», ГДР).
20.00 Фигурали учиш. Европа чемпионати. Ихтиёрий рақслар. Ленинграддан кўрсатилади.
21.30 «7 кун».
22.30 «Абадият ҳақида ўйлар».
22.45 «Қани энди, ўтмишга қайрилиб боқолсак». А. А. Яблочкина номли актёрлар Марказий уйидаги театр учрашувлари ҳақида. Кўрсатув-хотира (60-йилларда ёзиб олинган).
00.15 МИФИ эркаклар хори куйлайди.

МТ II

8.30 Зарядкага сафланинг!
8.45 «Чашмалар».
9.15 Латвия ССР Давлат телерадиоси. «Қайтиш» (Рига).
9.50 «Бир от учун ярим давлат». Ҳужжатли фильм.
10.10 «Жанубдан келаётган тачанка». Бадиий фильм, субтитр билан (А. Довженко номли киностудия).
11.30 «Санъаткор ва ҳокимият».
12.40 «... ва ҳаммаси такрорланади». Бадиий фильм (Одесса киностудияси).
13.55 Енгил атлетика. СССР чемпионати. Челябинскдан кўрсатилади.
14.30 Мультфильмлар: «Вера ва Анфиса тўғрисида», «Вера ва Анфиса ёнғинни ўчиришди», «Вера ва Анфиса мактабда дарсда».
15.00 «Совет Россияси» видеоканали.
17.30 «Планета». Халқаро программа.
18.30 «Халқ ижодиёти». Видеоблок.
20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! «Чалкашлик». Мультфильм.
20.50 «Виват, Россия!».
21.30 «7 кун» (сурдо таржимаси билан).
22.30 «Трояни топинг». Телевизион бадиий фильм (Болгария). Премьера.

ТОШКЕНТ оқшоми

(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

ТЕЛЕФОНЛАР: қабулхона — 32-53-76; хатлар — 33-29-70; 32-53-79; жамоатчилик қабулхонаси — 32-55-83.

Якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек ва рус тилларида мустақил чиқади.

Р. — 04054.
Тиражи 139.200. Индекс 64690. Д—2201.
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.